

Vaduguns

Otrdiena ● 2016. gada 16. augusts

CENA abonentiem 0,53EUR
tirdzniecībā 0,65EUR

Aiztur trīs personas 9.

Īsziņas

Pakalpojumus sniegs vienu stundu dienā

Zemā pasta pakalpojumu pieprasījuma dēļ Balvu novada Naudaskalnā ar 22.augustu mainīsies pasta nodaļas darbības modelis. Turpmāk šajā teritorijā pasta pakalpojumus nodrošinās jau esošajā pasta pakalpojumu sniegšanas vietā Mežābeles 1, Naudaskalnā, katru darbdienu no plkst. 11.00 līdz 12.00. Iedzīvotāji arī turpmāk saņems visus pasta pakalpojumus, kas bija pieejami līdzšinējā nodaļā, vai arī varēs izvēlēties saņemt tos pie pastnieka savā dzīvesvietā.

Pārbaudis lietvedību

Šonedēļ Balvos darba vizitē ieradisies Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas speciālisti, kuri pārbaudis Balvu novada Bāriņtiesas lietvedībā esošās lietas.

Izvieto banerus

Lai apturētu dabas piemēslotāju nosodāmo rīcību pret vidi un līdzcilvēkiem, šonedēļ Vidzemes un Latgales pašvaldībās, tostarp visu Ziemeļlatgales novadu problēmzonās, kur ilgstoši notiek nelegāla atkritumu izmēšana, izvietos informatīvus banerus. Tajos paustais vēstijums "Nemēslo! Mēs šeit dzīvojam!" atgādinās, ka piemēlotās vietas nepalieki nepamanītas un tās rada nepieļaujamus dzīves apstākļus apkārtējai sabiedrībai.

Tilžā ciemosies amerikāni

16.augustā Tilžas vidusskolā no plkst. 10.00 līdz plkst. 17.00 viesosies latviešu jauniešu grupa "Sveika, Latvija!" no Amerikas, lai iepazītu latvisko kultūrvidi un stiprinātu latviešu valodu.

Aicina uz saliedēšanās pasākumu

17.augustā plkst. 17.00 ikviens interesents aicināts piedalīties tēvu un dēlu saliedēšanas pasākumā, kas notiks Balvu pilsētas stadionā. Treniņā aicinātais piedalīties arī mammas ar meitām.

Lūdzam līdz 23.augustam pieteikties braucienam uz Latvijas politiski represēto salidojumu, kas notiks šī gada 27.augustā Ikšķilē. Tālr. 26552405.

Nākamajā
Vadugunī

● Dzied, spēlē, zīmē un darina origami
Starptautiskā jauniešu diena Balvos

● Aizvada Lazdulejas svētkus Izgaršo īstu miežu putru

Foto - A.Kirsanovs

Šī gada sezona prasa izturību. Lauksaimniekiem gan vienmēr bijis jārēķinās ar dabas kaprīzem un pašu prasmi padarīt lauku darbus. Šī gada ražas sezona atnākusi pagalam kaprīza. Ľoti stiprs lietus daudzviet Latvijā bija augusta pirmajā nedēļā, arī pagājušajā nedēļā katru dienu kaut kur Latvijā līja. Lauki daudzviet pārmirkusi. Pavērojot auzas, var redzēt, ka tās sāk zaļot otrreiz. Bet tā, iespējams, ir zīme, ka arī rudens būs mitrs.

Šī gada sezona laukos prasa izturību

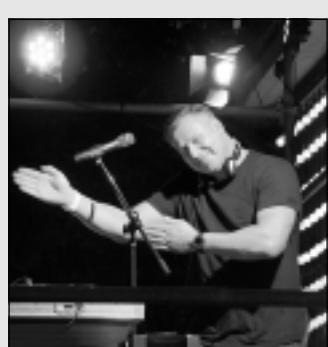
Maruta Sprudzāne

Laikam taisnība tiem, kuri prognozēja šī gada vasaru pavēsu un nokrišņiem bagātīgu. Aizlijuši māju pagalmi, mazdārziņi, grāvji. Ko lai saka laukos, kur jārūpējas par lopiem un kur vajadzēja ritēt jau sparīgai ražas vākšanas sezona?

Lauku ļaudis kļuvuši pagalam nervozi. Norūpējušies visi – lielie un mazie graudaudzētāji, kartupeļu lauku saimnieki, piena ražotāji, cūkkopeji... Viļakas novada lauku attīstības konsultante Anita Kokoreviča stāsta, ka lauki pagalam aizlijuši. Šai pusē neesot ierasts lauksaimniekiem zāles plauju uzsākt jau pirms Jāniem. Šovasar tā darīja varbūt pāris zemnieki, kuri, izrādās, tagad ir lielākie vinnētāji šīs vasaras laika apstākļos. Viņu lopiem vismaz ir siens sagatavots, bet vairumam lauksaimnieku lopbarības vākšana bijusi neiespējama. Kuri zāli noplāva jūlijā, tā sapuvusi uz lauka, citi ar plāšanu nogaida cerībā, ka beidzot uzlabosies klimatiskie apstākļi. Arī zāles raža šogad par trešdaļu skopā, nekā bija iepriekšējā gadā. Konsultante stāsta, ka piensaimnieki meklē iespēju iegādāties zaļos rullus, lai gan ir spiesti rēķināt: vai vērts par tiem maksāt cenu, kas galīgi *neiet kopā* ar ieņēmumiem par saražoto

pienu. Viens otrs sāk apsvērt iespēju lopu skaitu samazināt. "Man pašai no 63 hektāriem graudaugu nav nopļauts ne *piciņas*. Kad bija labs laiks, graudi vēl nebija gatavi, tagad tie būtu vācamī, bet tā pielijis, ka uz lauka nevar uzbraukt," atklāja A.Kokoreviča. Arī Lauku konsultāciju un izglītības centra Balvu nodaļas vadītājs Ivars Logins saka, ka situācija laukos ir bēdīga. Kur iespējams, kuļ graudus, bet tie ir ļoti mitri, mazinās kvalitāte, graudi var sadigt vārpās. I.Logins lēš, ka no vajadzīgās lopbarības krājuma pagaidām sagatavoti aptuveni 60%. Sevišķi norāzējušies gaļas lopu saimnieki, jo dzīvnieku ēdināšanai nepieciešams siens.

Konsultante Anita Kokoreviča pauž apnēmību, ka viss vēl pagriezīsies uz labu, jo nedrīkst mest *plinti krūmos*. Vai var cerēt uz laika apstākļu maiņu? Laika zīmju vērotājs un pareģis Vilis Bukšs no Viļakas atceras, ka nokrišņiem bagāts augsts bija arī, piemēram, 1998., 2003. un 2008.gada. Taču septembrī pārsvarā bija sauss. Šķiet, tā varetu būt arī šogad. "Mainoties mēness fāzēm, pēc 20.augusta nokrišņi ies mazumā un lielākoties būs mēreni silts, dažien vēl vasarīgi silts un bez lielām lietavām. Arī septembrī, vismaz līdz 17.datumam, rādās būt jauks laiks," prognozē Vilis.

"Osvalds
nosvin
acīti."

4. lpp.

Ciemo-
jamies
Neretas
novadā.

6. lpp.

Līdz LATVIJAS
simtgadei
826 dienas!

Vārds žurnālistam

Maruta Sprudzāne

Ko lai saka, ja nav laba noskaņojuma? Šovasar dzīvojam interesantā laika apstākļu zonā – no rītiem uzspīd saule, bet drīz jau pamatīgs lietus. Un tā jau kuro nedēļu pēc kārtas. Laukos cilvēki pavism nervozi. "Uzrakstiet, ka arī mēs, pilsētnieki, jūtam viņiem līdzi un sūtām cerību, ka ražu viņi vēl paspēs novākt un tā nebūs sevišķi gājusi mazumā," uzsvēra kāda Balvu iedzīvotāja telefonsarunā. Protams, sūtām labas domas un šo cerību. Arī lauku attīstības konsultante Viljaks novadā Anita saka, ka laucinieki vienmēr dzīvo ar cerību un optimismu, jo vai gan citādi vispār var būt!

Tikmēr daudzi ar prieku brauc uz mežu un pēc tam priecājas par bagātīgo sēņu ražu. Kādam patīk arī tikai labi izstaigāties, elpojot meža spīgto gaisu.

Daudziem vakar bija arī brīvdienas, jo turpinājās Aglonas svētki, un diena iesākās pulksten septiņos rītā ar Svēto Misi. Pa starpu visam daudz arī ikdienišķu notikumu, ļaujot saprast, ka nevaram iztikt bez klūdām, bez neveiksmēm vai pārpratumiem. Klausoties lietus pakšķinašanā, vērojot zeltainā ķirja piebriešanu dārzā vai arī tam, kā stārkā pulcējas baros, varam atbrīvoties no stresa. Kā saka sportisti, - uzvaram, ja pēc klupiena spējam atgūties un iet tālāk.

Latvija

Gadadiena lielākajam Latvijas militārajam formējumam. Šogad augustā 25.gadadienu atzīmē Latvijas lielākais militārais formējums Zemessardze – nozīmīgs spēks un neatkarības balsts uzeiz pēc Latvijas Republikas brīvības atgūšanas. Pieaugusi tā loma pēdējo gadu nemierīgo notikumu un Krievijas bruņotās agresijas kontekstā. Kopš Krievija 2014.gada pavasarī okupēja Ukrainai piederošo Krimas pussalu un Maskavas atbalstītie kaujinieki sāka pārņemt teritorijas Ukrainas Doneckas un Luhanskas apgabalos, interese par Zemessardzi Latvijas iedzīvotājiem ir ievērojami palielinājusies.

Ceturta vieta Rio olimpiādē. "Latvijas septiņčnieciei Laurai Ikauniecei-Admīniņai ir milzīgs potenciāls, viņa var kalnus gāzt, bet viņa "nedaudz iet pa gaisu", pēc sportistes izcīnītās ceturtās vietas Rio olimpiskajās spēlēs izteicās viņas treneris Andis Austrups. Sportiste izcīnīja ceturto vietu Rio olimpisko spēļu septiņčīnā, atkārtojot pagaidām labāko sniegumu Latvijas komandā šajā olimpiādē, ko paveica svarcēlāja Rebecka Koha. "Latvijas daudzīgā tas ir nebūjis gadījums, par to liels prieks. Sagatavota bija labi. Ātruma ipāsības labas, izturības ipāsības labas, mešanas disciplīnas, kā vienmēr, var vēl uzlabot," teica treneris.

Labākā no Latvijas maratona skrējējām. Prokopčuka bija labākā no Latvijas maratona skrējējām, izcīnot augsto 12.vietu. Latvijas titulētākajai garo distanču skrējējai šīs bija ceturtās olimpiskās spēles pēc 12 gadu pārtraukuma un pirmās - kā maratona skrējējai. Pēc finiša viņa teica: "Laimīga, ka izdzīvoju šādā karstumā. Saule spīdēja nežēlīgi. Nezinu pat, cik īsti grādu bija."

Vietējie nevēlas strādāt, jāmeklē darba rokas ārzemēs. Ar šādu situāciju sastapušās vairākas vietējās lauku saimniecības, kas sezonas darbu laikā nespēj nokomplektēt strādnieku komandu un ir spiestas aicināt cilvēkus no ārzemēm, citādi raža ies postā. Viena no šādām saimniecībām ir SIA "Lauberes ogas". Šai 50 hektāru lielai ogu saimniecībai sezonas laikā nepieciešams ap 70 strādnieku, taču pašu mājās izdodas aistrast labi ja pusi komandas. Šis ir pirms gads, kad nācīs pieaicināt Ukraiņu viesstrādniekus, kuri darba devējam izmaksā vairāk nekā vietējie.

Trolejbuss pārstāj darboties bremzes un tas ietriecas automašīnās. Rīgā, Brīvības ielā, "Rīgas satiksmes" trolejbuss ietriecies vairākās vieglajās automašīnās un ēkā, kurā atrodas arī "Narvesen" veikals. Valsts policija ziņo, ka bojātas astoņas automašīnas, bet cilvēki nav cietuši. Pēc neoficiālām ziņām troleibusam pārstājušas darboties bremzes.

Pastiprināsies ciklons un stipri lis. Sinoptiķi prognozē, ka šonedēļ Latvijā pastiprināsies ciklonu aktivitāte un daudz lis. Nokrišņu daudzums šajā nedēļā vietām, tostarp Rīgā, var sasniegt mēneša normu. Lēš, ka stiprākās lietavas būs līdz ceturdienai.

(Ziņas no portāliem www.delfi.lv un www.tnnet.lv)

Saruna

Lauku medīķe vietējā ambulancē

Maruta Sprudzāne

Tuvojas Balvu novada svētki. Tājos godinās vairākus iedzīvotājus, pasniedzot viņiem Atzinības rakstus par apzinīgu un labu darbu. Starp svētku dalībniekiem būs arī MARIJA ŠVEKERE, ambulatorās aprūpes māsa Bērzpilī. "Vaduguns" viņu aicina uz sarunu.

Bērzpils ambulancē strādājat jau ilgi, vai ne?

-Strādāju jau 27 gadus. Ambulance te pastāvējusi kopš 1973.gada. Manuprāt, visi vietējie mani labi pazist, un es viņus tāpat. Esmu medīķe un man patīk tas, ko daru. Atceros, tie bija astoņdesmitie gadi, kad man kā jaunieteivajadzēja tikt skaidribā, kur mācīšos un ko turpmāk dzīvē darīšu. Skolā notika saruna par profesijām, bija atbraucis profesionālās orientācijas kabineta pārstāvis, kurš pastāstīja par dažādām mācību iestādēm. Atvērto durvju dienā aizbraucu uz Rigu, 5.medicīnas skolu, kas tolaik bija nesen atvērta. Man tur patīk. Mācīties kopā aizbraucām trīs meitenes, bet skolu pabeidzu vienīgā no viņām.

Vai nekad nav bijusi vēlēšanās klūt arī par ārsti?

-Jāsaka, ka nē! Sapratu, - lai kļūtu par dakteri, ir ļoti daudz jāmācās un tas ir arī atbildīgs darbs. Man patīk būt medmāsai.

Uz vietējo ambulanci nākat ik darbdienu un esat te sastopama līdz pēcpusdienai. Vai daudz pacientu te iegriežas?

-Daktere tagad ir vēl atvainījumā, bet augustā viņa strādās. Apmeklētāji parasti man piezvana, piesakās vizītei un pastāsta, kas viņiem uz sirds. Ja varu konsultēt pa telefonu, tad notiek saruna. Šodien uz ārsta praksi bija atnākuši četri cilvēki. Mamma atveda izklausīt bērnu, jo naktī stipri klepojis, bet pārējēje vēlējās saņemt zāļu receptes. Nopietni gadījumi gadās pa retam, parasti tās ir traumas, kad jāsniedz palīdzība. Protams, kritiskos dzīves gadījumos cilvēki sauc ātos.

Kā kopumā varētu raksturot vietējo cilvēku veselību?

-Bērzpilī pārsvarā dzīvo pensionāri. Ir vecākās paaudzes cilvēki, kuri vispār nav bijuši pie ārsta un iztieku bez mediķu palīdzības. Protams, ir pacienti, kuri regulāri lieto zāles un bieži nāk uz praksi pēc receptēm. Viņi savas slimības zina, pārsvarā tās ir hroniska rakstura kaites, kas jau zināmas gadīem un ar kurām jāsādzīvo. Apmeklētājiem, sevišķi cilvēkiem gados, ļoti patīk parunāties. Tad viņi sēž un savstarpēji apspriežas. Pakritizē arī valdību, pagaužas par mazajām pensijām, parunā par dārgajiem medicīnas maksas pakalpojumiem nopietnu slimību gadījumos.

Foto - M. Sprudzāne

Lauku medīķe. Marija Švekere uz ambulanci Bērzpilī ikdienā brauc ar velosipēdu, bet ziemā slidenā laikā iet kājām. Viņas vēlme ir, lai Bērzpils ambulancē strādātu zobārststs un, viņasprāt, lauku cilvēkiem uz vietas būtu nepieciešams arī psihologs.

Ārsta prakse, šķiet, nav liela, cik daudz ambulatoro kartīšu te ir?

-Pēc mūsu uzskaites praksē ir 691 pacients. Tie ir gan Bērzpils, gan arī Lazdukalna pagasta iedzīvotāji. Bērnu mums ir 122, tostarp pierakstīti arī no Gaigalavas. Agrāk cilvēku bija vairāk, bet ar gadiem viņi no dzīves aiziet. Uzskatu, ka ambulances pastāvēšana ir lauku cilvēku veiksme. Ne jau visiem ir iespēja vajadzības gadījumā aizbraukt uz pilsētu vai vēl tālāk pie ārstiem. Mūsu ambulance gan atrodas patālāk no pagasta centra, bet tepat garām kursē autobusi. Vairums iedzīvotāju gan atbrauc ar personīgo transportu. Ja transporta nav pašiem, sarunā kaimiņu, lai atved. Cilvēki laukos ir izpalidzīgi.

Stāstījat, ka par medmāsu strādājat jau ilgu gādus. Ko Jums nozīmē būt medīķei laukos?

-Neteiktu, ka būtu iestājusies rutīna. Katrā diena tomēr ir citādāka, jo darbā ar cilvēkiem vienmēr ienāk kas jauns un negaidīts. Notiek sarunas, ir jautājumi, jāmeklē atbildes. Savā ziņā ambulance vecāka gadagājuma cilvēkiem

kļūst par informācijas apmaiņas punktu. Manuprāt, vislabākais šajā darbā, ka varu palīdzēt citiem, varu sniegt jebkādu atbalstu. Citreiz cilvēkam palīdz tikai parunāšanās.

Kāda veida medicīniskās manipulācijas iespējams saņemt Bērzpils ambulancē?

-Dažādas injekcijas, var izskalot ausi, uztaisīt kardiogrammu, pārsienam brūces... Kopā ar dakteri ejam arī mājas

vizītēs. Kādreiz pacienti mūs nepakausa, neizpilda ieteikumus, kas teiktī vien viņu pašu labā. Cilvēki ir dažādi un arī viņu attieksme pret veselību atšķirīga. Vecākās paaudzes cilvēkiem ir pavisam cits *kalums*. Viens otrs ārstu nav apmeklējis vai visu mūžu, un vecumā tāds arī aiziet no dzīves. Manai mammai, piemēram, jau 92 gadi. Tagad viņu mācīs vecuma nespēks, taču nopietnu slimību mammai nekad nav bijis.

Kas vēl nodarbina Jūsu prātu bez medmāsas darba pienākumiem?

-Man patīk arī mājas solis. Tagad jāvāc dārza raža un jāliek burciņās. Šogad ir pārāk slapjš, raža laikam nebūs tik dāsna kā citu gadu, lai gan viss ir saaudzis. Lauksaimnieki gan stipri nobažūsies. Vienam otram nav vēl lopbarība savākta, nevar uzbraukt uz tīruma un kult graudus. Cilvēki nervozē, dzīvo stresā, un tas savukārt atsaucas arī uz viņu fizisko veselību. Emocijas saasina hroniskās kaites. Grūti dot padomu, kā cilvēkiem sevi nomierināt. Pati satraukuma brīžos cenšos lēnām noskaitīt līdz desmit. Mainās domu virziens, un kļūst mierīgāk. Zāles pati lietoju ļoti reti, jo nav tādas vajadzības.

Neesmu pajautājusi par notikumu, kurā nāksies piedalīties šīs nedēļas nogalē. Vai jau gatavojaties novada svētkiem?

-Mana darba novērtējums pašai sagādājis pārsteigumu. Teicu to jau pagastmājā. Novada atzinību saņemšu pirmo reizi, bet pirms gada esmu sumināta mūsu pašu pagastā. Uz Balviem būs jābrauc, bet pirms tam vēl pabūšu Aglonā, ko man svarīgi apmeklē katru gadu.

Kā vērtējat labklājības ministra rosinājumu paaugstināt minimālo algu par 37 eiro?

Viedokļi

Mēs esam ceļā uz krahu

AIJA MEŽALE, uzņēmēja, politiķe

10 euro palielinājums neko neizteiks ne cilvēka makam, ne nodokļu ziņā. Tā ir smiekliņa summa. Lielākā palielinājuma daļa aizies nodokļos, bet darbiniekam pāri paliks graši. Turpretim minimālās algas palielināšanu par 37 euro jau būtu jūtams atbalsts mazo algu saņēmējiem, it īpaši mazajās reģionu pilsētās un laukos, tādu profesiju pārstāvjiem kā pārdevēji, sabiedriskās ēdināšanas vai autoservisu darbinieki.

Vajadzētu palielināt neapliekamo minimumu

SANDRA KAPTEINE, Rugāju novada domes priekšsēdētāja

Kopš strādāju šajā amatā, minimālais atalgojums valstī ir paaugstināts jau divas reizes. Mans viedoklis ir, ka jāmeklē cits risinājums iedzīvotāju labklājības uzlabošanai, jo cilvēks jau šo algas pliel-

Tie uzņēmēji, kuri maksā 500 euro un lielākas algas, šo palielinājumu nesajutis kā slogu. Taču tas būs liels trieciens mazajiem uzņēmējiem, kuri jau tā ar grūtiem spēj samaksāt saviem darbiniekiem. Šāds valdības solis novedis pie mazo uzņēmumu likvidēšanas, kas savukārt mazinās arī nodokļu ieņēmumus valstij. Arī mēs ar vīru esam mazie uzņēmēji. Ja pirms gadiem piecpadsmit algājam 6 darbiniekus (agrāk – vēl vairāk), tad pirms mēneša bijām spiesti atteikt darbu pēdējam no viņiem, un tagad ar vīru strādājam divatā.

Turklāt domāju, ka priekšlikums paaugstināt minimālo algu slēpj sevī citus draudus – tas nozīmē, ka pēc laika pieaugus pakalpojumu un patēriņa preču cenās.

Tas, kas notiek mūsu valstī, ir šausmīgi. Katru dienu pie mums nāk cilvēki izdrukāt aviobiletes, lai pamestu Latviju, jo šeit vienkārši nespēj izdzīvot. Kopš Jaunā gada situācija kļūst aizvien sliktāka, jo cilvēkiem nav naudas, ko tērēt. Nemitigi pieaug tēriji par dažādiem pakalpojumiem. Tagad maksājam PVN par dzīvoļu apsaimniekošanu, ikmēneša pašpildus maksu par elektrību, arī karstais

ūdens ir sadārdzinājies. Bet alga palikusi tāda pati, ja ne samazinājusies.

Lielie uzņēmumi, kuru darbinieki saņem lielās algas, šīs izmaiņas nemaz nesajutis, bet mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem tas būs krahs. Tāpat arī lauksaimniekiem, jo viņi arī algo strādniekus. Paskatieties, kāda šogad ir vasara! Vienīgie, kuri var izdzīvot, ir tie, kuri strādā valsts un pašvaldību iestādēs. Mazpilsētu iedzīvotājiem josta ap kaklu savelkas aizvien ciešāk, bet valdība nesaprota, ka šie 37 euro mūs neglābs. Cilvēkam izdzīvošanai vajadzētu saņemt vismaz 500 līdz 700 euro uz rokām. Kāda ir mūsu nākotne ar šī brīža algām, seciniet paši!

Tanī pašā laikā esam ļoti izķērdīgi – svētkus svinam plaši un ar lielu vērienu. Cik līdzekļu esam iztērējuši līdz galam nerealizētos, neveiksmīgos projektos?! Tā ir visu mūsu nodokļos samaksātā nauda! Nevaram vainot kādu citu nāciju mūsu ekonomiskajā krahā. To esam paveikuši mēs – latvieši – ar savu individuālo alkatību, zināšanu trūkumu makroekonomikā un vienas dienas domāšanu!

personālu.

Protams, ja valdība lems, ka minimālā alga jāpaaugstina par 37 euro, mēs to darīsim. Tomēr domāju, ka minimālā atalgojuma celšana par 10 euro būtu pieņemamāka, taču pat, ja to paaugstinātu kaut vai par 20 euro, tas iecirstu pamatīgu robu pašvaldības budžetā.

Protams, piekritu – nav labi, ka Latvijā minimālās algas limenis ir zemākais Baltijas valstu vidū, taču, raugoties no darba ķēmēja viedokļa, lai darbinieks sajustu šo naudu savā macīnā, vajadzētu korigēt nodokļu likmes, nevis sākt ar minimālo algu palielināšanu. Nemainot neapliekamo minimumu, cilvēks algas pieaugumu sajutis pavisam minimāli. Tas ļoti ietekmēs arī mazos uzņēmējus. Pastāv divas iespējas – vai nu darba devējs, nespēdams norēķināties ar darbinieku, būs spiests viņu atlaist, vai arī maksās naudu aploksnēs. Tāpēc minimālās algas paaugstināšanai nesaskatu lielu jēgu.

Viedokļus uzskaitīja I.Tušinska

Par ko raksta kaimiņi

Samazina maksu pakalpojumiem

Liezēres pagastā izveidotajā Madonas novada bērnu un jauniešu ārpusgimenes aprūpes un atbalsta centrā "Ozoli", kurā uzturas gan Madonas, gan citu novadu bērni, ar Madonas novada pašvaldības lēmumu nedaudz samazināta maksa par sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem personām no citām pašvaldībām. 2016. gadā tā ir 541,43 eiro par cilvēku. Pirms tam tā bija aptuveni 564 eiro.

"STARS"

Alojā notika Latvijas ZZS ikgadējās sporta spēles

Alojā norisinājās Zaļo un Zemnieku savienības sporta spēles, uz kurām pulcējās teju 300 cilvēku – partijas biedri, viņu atbalstītāji un ģimenes locekļi no visas Latvijas. Šo pasākumu organizēja ZZS Alojas novada nodaļa. Spēļu atklāšanā klātesošos uzrunāja gan zemkopības ministrs Jānis Dūklavs, gan veselības ministre Anda Čakša, kura arī atgādināja par iesildīšanos pirms fiziskajām aktivitātēm, lai izvairītos no traumām. Sacenšanās notika gan klasiskajos sporta veidos (volejbola, futbolā, basketbola soda metienos un šautriņu mešanā, arī zolitē), gan neierastākos (lauka golfā un šaušanā pa lidojošajiem šķivīšiem). Tāpat spēļu organizatori bija padomājuši par jaunības stafeti (traktora riepas ripināšana) un atrakcijām bērniem. Kopumā uzvarēja ZZS Madonas nodaļa.

"AUSEKLIS"

Melleļu svētkos – melleļu saldējums

Melleļu slavināšanas svētkos, kas 14.augustā notika Madonas novadā, piedalījās arī "Skrīveru mājas saldējums". Madonas novada pašvaldības uzņēmējdarbības un tūrisma attīstības nodaļa sadarbībā ar Vestienas pagasta saimniecību - augļu un ogu dārzu "Jāņkalni" - šogad jau otro reizi organizēja "melleļu svētdienu". "Jāņkalnos" darbojās melleļu produktu tirdziņš, bet skrīverieši pasākuma apmeklētājiem piedāvāja melleļu – jogurta saldējumu un sorbetu.

"STABURAGS"

Valmieras pilsētas svētkos – ērģēlmūzikas koncerts

14.augustā ikviens bija laipni aicināts uz Valmieras Sv. Simeņa baznīcu, kur skanēja ērģēlmūzikas koncerts "Tūkstoš mēlēm ērģeles spēle". Koncertā bija aicināts piedalīties ērģēļu duets "Riga Organum Duo", kas jau ceturto gadu koncertē Latvijas dievnamos, koncertiem izvēloties baznīcas, kas slaveinas ar skanīgām un krāšņām ērģēlēm. Valmieras Sv.Simeņa baznīcā esošajam instrumentam šogad aprīt 130 gadu jubileja.

"LIESMA"

Diskutē par Alūksnes industriālās zonas pārbūvi

Jūlija beigās Alūksnes novada pašvaldība aicināja uz tikšanos novada uzņēmējus, kuri jau pašlaik strādā Alūksnē, Rūpniecības ielas teritorijā, kā arī tos, kuri ir ieinteresēti attīstīt savu uzņēmējdarbību tieši šajā apkaimē. Tikšanās laikā uzņēmējus iepazīstināja ar Rūpniecības un Ganību ielu rekonstrukciju un industriālās zonas telpu nomas iespējām. Plānotā projekta summa ir EUR 2 464 812, no kuriem Eiropas Savienības finansējums - EUR 2 095 131. Projekta gaitā paredzēts pārbūvēt atsevišķus Rūpniecības un Ganību ielu posmus, pilnībā tos sakārtojot, izbūvēt laukumu un komercdarbībai piemērotu ēku Rūpniecības ielā 1 a, kuru uzņēmēji varēs iznomāt savas uzņēmējdarbības uzsākšanai.

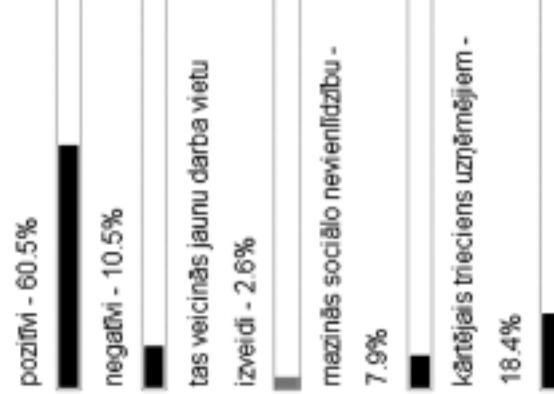
"MALIENAS ZINAS"

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Kā vērtējat labklājības ministra rosinājumu paaugstināt minimālo algu par 37 eiro?

Balsis kopā: 38

“Osvalds” nosvin acīti

Sestdienas pievakarē un svētdienas naktī Baltinavas parkā valdīja emocijas. Kā nu ne, ja festivāla “Osvalds” vārds izskanēja jau 21.reizi jeb, kā jokoja aktieris Guntis Skrastiņš, nosvinēta acīte.

Kopā ar aktieri. Mūzikas festivāla krusttēvs Māris Lāpāns, atklājot “Osvaldu” kopā ar aktieri Gunti Skrastiņu, atklāja, ka uz skatuvēs stāv ar divējādām sajūtām. “No vienas puses ārkārtīgi liels prieks, jo 21 gads - tas nav joks. No otras puses prieks, ka ir izdevies!” viņš jokoja. Jāpiebilst, ka Māris solīja,- šis noteikti nebūs pēdējais “Osvalds”.

Gandriz kā savējais. Kad grupas “Tranzīts” piekritēji sauca, ka solists ir savējais, Ralfs Rubenis nepalika atbildi parādā: “Gandriz. Nāku no Stāmerienas.”

Īpašs repertuārs. Grupa “Unknown Artist” izpildīja aizsaulē aizgājušā “Osvalda” himnas autora Jāņa Keiša dziesmas. “Šodien mēs spēlēsim dziesmas, kas nav mūsu grupas repertuārā,” atzina mūziķi.

Emociju varā. Ja uz tradicionālās skatuves mūzikas nakts dalībnieki grieza valsi, tad pie otrās skatuves valdīja jestrāki ritmi.

Ķer burbuļus. Kamēr pieaugušie izklaidejās, četrgadīgā Marija no Rīgas ķēra lietuvieša Romasa uzpūstos ziepju burbuļus. Kaimiņvalsts pārstāvis “Vadugunij” atklāja, ka “Osvaldu” apmeklē jau vairāk nekā 10 gadus. Jautāts, kas viņu mudina braukt uz Baltinavu, Romass Iakoniski paskaidroja: “Šeit vienkārši patīk.”

Aplausi kā cieņas apliecinājums. Vētrainus aplausus saņēma dziedātājs Normunds Rutulis.

Dzied par meitenēm, arī Balviem. Žorzs Siksna dziesmu vārdos iemanījās *iepīt* gan Baltinavu, gan Balvus un pat miljās Latgales meitenes.

Saņem balvu. Zane Keiša (foto) neslēpa, ka nebija gaidījusi, ka, nopērkot biletī, loterijā vinnēs DVD atskaitotāju. Jāpiebilst, ka lielā balva – mikrosistēma ar bluetooth aizceļoja uz Kārsavu. “Pirma reizi “Osvaldā”... neticami,” bija pārsteigta kārsaviete Vēsma Rancāne.

Acis kā pogas. Šī gada “Osvaldu”, šķiet, nekad neaizmirīs astoņgadīgais Kasparis Dauksts, kurš pirmo reizi dzīvē izleca ar katapultu. “Tēti, nākamreiz lekšu tikai tad, kad izaugšu liels,” viņš teica tētim. Taujāts, kad tas varētu būt, puika domīgi noteica, ka nākamgad.

Seksa simbols. Aktieris Guntis Skrastiņš mudināja vīrus piedalīties atrakcijā, par kuras uzvarētāju kļuva baltinavietis Ruslans (foto - no labās). Tagad un turpmāk, kā oficiāli paziņoja G.Skrastiņš, Ruslans ir Baltinavas mūzikas nakts simbols.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Dzīvesveids

Godā dabas daudzveidību un skaisti iesaiņo

Dabisko ārstniecības augu vākšanas sezona ir gara. Naskākie to sāk jau agri pavasarī, pumpuru laikā, un beidz vēlu rudenī ar sakneņiem. Augu tējas tagad gatavo daudzi. Kādam tā ir aizraušanās hobija limeni, citam visai nopietns bizness ar mērķi pelnīt naudu. Sharp tēju ražotājiem pamanāms arī ģimenes uzņēmums Madonas pusē ar pievilcīgu nosaukumu "55 mārītes". "Vaduguns" devās ciemos pie uzņēmuma īpašnieces LĪGAS LIEPLAPAS, lai uzzinātu, kā tējas vāc šis bioloģiski sertificētais uzņēmums, sevi dēvējot par sociāli atbildīgu šajā darbībā.

Ideja par ārstniecības augu tējam pieder Līgai, kuru, protams, atbalsta visa ģimene. Arī jaukais nosaukums izloluts, domājot par savējiem. Ģimēnē ir trīs dēli un viena meita Māra. Par godu meitenei tad arī minētas mārītes savienojumā ar patīkamu skaitli. Zināsim, ka Latvijā ir ne vien "Rūķišu" vai "Kurmišu", bet arī "Mārišu" tējas.

Uzņēmums rāzo vairāk nekā 70 nosaukumu monetējas jeb viena auga tējas. Par vienu otru augu daudzi, iespējams, pat nebūs dzirdējuši. Kā, piemēram, matuzāle. Varbūt tā nepieciešama vien dažiem cilvēkiem no tūkstoša, bet viņiem tāda iespēja ir. Jārēķinās arī ar cilvēku gaumi un prasībām. Vieniem patiks viena auga tējas, citi labāk gribēs nobaudīt tēju maisijumu. Uzņēmums gatavo arī sešu veidu jauktās tējas, kas veidotas tā, lai noderētu organizma sakārtošanai un labi garšotu. Sharp maisijumiem ir arī sirds veselības tēja ar ārstniecisku iedarbību.

Velk zābakus un nem līdzi nazīti

Uzņēmējās Līgas akcents, darbojoties šajā *lauciņā*, ir godāt dabas daudzveidību un prast to izmantot. Vairums tēju ievāc savvajā, kultivē viļi vien nedaudzus augus. Augu vākšana ir liels notikums. Tad kājās velk zābakus, galvā liek cepures, ķem grozinus, nažus un ar labu garastāvokli dadas "55 mārišu" bioloģiskajās pjavās meklēt augus. Pēc aicinājuma un profesijas būdami vides cilvēki, arī savus īpašumus, aptuveni 50 hektārus, viņi apsaimnieko tā, lai saglabātu tajos augu daudzveidību. Tur ir arī savvaļas platības, krūmāji, mitraines, mežs. Atrast un savākt augus tējam palīdz arī skolēni, kuriem uzņēmums ar Nodarbinātības valsts aģentūras atbalstu dod iespēju vasarā pastrādāt. Augus griež, plūc, rauj, kā katru vajag. Līga atzīst, ka augu daudzveidība diemžēl iet mazumā. Appļaujot pjavas ar smalcināšanas metodi, bagātinājies augsnes sastāvs, līdz ar to laika gaitā mainās arī augu klāsts. Dabiskajās teritorijās uzkrītoši izplešas gārsa, nātres - augi, kas mīl trūdvielām bagātāku augsnī, bet atkāpjas asinszāle, pelašķi, raudene - augi, kuriem patīk smilšmālaina zeme. Līga saka, ka šī gada sezona ir "traka un notikumiem bagāta". Pavasarī bija agrs un sauss, daudzus augus vajadzēja ievākt vienlaikus, bet kopš jūlijā vidus pjavas un meži ir pielijuši. Kā lai slapjus augus ievāc un izžāvē?

Atrast savu nišu un pastāvēt

"55 mārišu" tējas ir 100% dabiskas, ar rokām vāktas, arī dabiski žāvētas, maksimāli saglabājot augu struktūru - lapas, ziedkopas, ogas. Augus smalcina uzreiz pēc ievākšanas, tādējādi uzreiz apstādinot tā dzīvotspēju. Uzņēmums izmanto elektriskos žāvētājus, kas domāti ilgāk žāvējamajām augu frakcijām kā augļiem, ogām, saknēm, mizām, taču vairums augus žāvē dabiski - ar vēju un saules siltumu uz sietiem. Pēc tam augus saliek maisos, kastēs, nes uz noliktavu un vēlāk fasē, vienlaikus kontrolējot to kvalitāti. Arī saimnieci pašai patīk dzert tēju, kas labi smaržo un ir viegli atpazīstama. Dārzos kultivē tos augus, kas savvaļā mūsu klimatiskajos apstākļos neaug. Līga uzsver: "Uzņēmuma produkcija ir gatavota atbildīgi, un mēs aizvien pārliecināmies par tās kvalitāti. Lepojamies ar savas zemes dāsnumu un cienām dabas devumu."

Vākt ārstniecības augus ir interesanti. Līga māca, ka dažāk tie paši mums stiepjās pretī, vajag tikai atpazīt. Līgai pašai kādreiz bijis grūti izravēt dārzu, jo gandrīz visas nezāles, kas

gadījušās pa rokai, taču bija derīgas arī zāļu tējām. Kaut vai negatīvā vārpata, pienenes, ganu plikstiņi, naudulis, matuzāle, retēji, usnes... "Specifiskos augus ievācam nedaudz plānojot, cik liela varētu būt cilvēku interese par tiem," skaidro Līga. Tagad, augustā, vēl var ielasīt raudenes ziedējus, arī pelašķi, vajag vākt cejmällapas, topinambūra ziedus, ehnācijas, ja tās padevušās; vēlāk, septembrī, vecā mēnesī - pieneņu, purva vārnīcības saknes. Dabā ir milzīga aptieka, vajag tikai prast to izmantot.

Augu vākšanā jāzina arī viena otrs gudrība. Viršu ziedu tēja ir noderīga veselībai, taču viršus nevajadzētu nest istabā un likt sauso ziedu kompozīcijās vai vāzē. "Protams, daudz kas atkarīgs no cilvēka ticības, - ko vēlamies no konkrēta auga sagaidīt. Ja raudzīsimies uz to ar bailēm, labāk nevākt un nenest mājās," norāda Līga.

Augustā "55mārītes" uzņēmumam aprīt savā veida jubileja - iesākas ģimenes uzņēmuma astotais darba gads. "Protams, neteikšu, ka Latvijā mūs visi pazīst. Taču esam iekarojuši savu nišu, mūsu produkciju novērtē un saražotā apjoms ik gadu palielinās," atzīmē Līga. "55mārītes" tējam galvenais noīets ir Rīgas veikalos, kur, protams, arī lielākais pircēju loks. Viņu tējas pazīst arī Madonā, Cēsīs, Valmierā un daudzviet citur Latvijā. Sezonā izdodas saražot aptuveni 500 kilogramus dažādu tēju. "Tas, protams, nav daudz, salīdzinot ar citiem līdzīgiem uzņēmumiem. Bet mums tas ir 100% roku darbs, darīts ar prieku un atbildību," saka Līga Lieplapa. Ģimenei ir ko darīt visu gadu, arī ziemā, kad plāno nākamos darbus, pārskata iepriekšējā veikuma rezultātus, gādā iepakojumu.

Uzņēmēja neslēpj, ka tēju ražotāju tagad saradies visai daudz un konkurence ir pietiekama. Viņu ģimene spējusi atrast šajā biznesā savu vietu un pastāvēt. Līga uzsver: "Tikai ar pašu centību un darbu varam sevi parādīt. Tēju bizness nenozīmē tikai plūkt puķites, salīkt tās grozījā un aiznest pārdot uz tirgu. Arī izmaksu ir pietiekami daudz." Viņa pastāsta arī par ne visai tikamiem vērojumiem, ko gadījies pieredzēt ārstniecības augu tēju biznesā. Nācies redzēt, kur un kā dažākārē kāds ievāc tējas kaut vai tajā pašā Madonas apkaimē. Ievāc autoceļu tiešā tuvumā, liekot augus kaudzēs uz asfalta, vāc arī gar dzelzceļu, karjeru un izgāztuvju pašā tuvumā, kur patīk augt atsevišķām augu sugām. Acīmredzot pircējam ir jāiepazīst konkrētais augu tēju pārdevējs un jāspēj pārliecināties, kur un kā viņš ievāc augus, lai būtu garantija, ka produkcija nekaitēs paša veselībai. Tātad runa ir par tēju ražotāju godaprātu un atbildību.

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

"MATERIĀLS TAPIS AR LATVIJAS VIDES AIZSARDZĪBAS FONDA FINANSIĀLU ATBALSTU"

Tēju ražotnes vadītāja. "Mārišu" uzņēmuma vadītāja Līga Lieplapai ļoti patīk tas, ko viņa ar savu ģimeni ikdienā dara, jo augu pasaule ir viņas hobījs, darbs un atbildība. Viņa īsteno arī Vides projektus. "Mums visiem patīk staigāt dabā un klaiņojot vērot, kas interesants tur notiek, ko jaunu var ieraudzīt. Ja ar augu palīdzību var palīdzēt vēl citiem un saņemt arī materiālu atlīdzību, kur vēl labāk!" priečājas Līga. Jāpiekrīt, ka Madona ar saviem pauguriem, lejām un kalniem ir skaista un interesanta vide, kas iepriecina arī ar augu bagātību.

Lai dara arī citi

"55 mārītes" savā lauku sētā mīl uzņemt arī ciemiņus - dažādu paaudžu ekskursantus, kurus interesē ārstniecības augi un tēju gatavošana. Kāpēc saimnieki to dara? Līga atklāj: "Ne jau plātības dēļ, lai rādītu mūsu tēju sortimentu, bet lai palīdzētu arī citiem iepazīt augu pasauli un izmantot pašu labā. Atbildam uz visiem ciemiņu jautājumiem." Atrast augus dabā palīdz gājiens pa taku un sarunas. Tajās atklājas, cik atšķirīgs dažākārē ir cilvēku zināšanu līmenis, jo viens otrs, izrādās, nepazīst pat visikdienišķākos tējas augus.

Dzeriet zāļu tējas! "55 mārītes" šosezon plāno ievākt aptuveni 80 dažādus ārstnieciskos augus.

Augu pazinējas Līgas ieteikumi

- Vāciet ugnupuķes lapas un dzeriet šo garšīgo tēju. Tā stiprinās imunitāti un sniegs mundrumu.
- Katrai saimnieci mājās vajadzētu būt pelašķiem un asinszālei. Ziemas mēnešos var sagriezt arī aveņu *kaulus* un izvārīt tējā. Būs pirmās zāles pret saaukstēšanos un temperatūru.
- Katram jāatrod sava tēju buķete. Dzeriet savvaļas augu tējas, mazāk kafiju vai rūpnieciski ražotās tējas. Man pašai vislabāk garšo trīs augu maisījums ar pelašķi, asinszāli un raudeni.
- Saaukstēšanās un slimības diemžēl uzbrūk katru sezonu. Centieties ārstēties ar augu tējam un dzeriet tās regulāri, lai stiprinātu imunitāti.

Lappusi sagatavoja M. Sprudzāne

Lepojas ar novadu un cilvēkiem

ROLANDS KLIBIĶIS, Neretas novada pašvaldības izpildītājs

Kā ir veidojies Jūsu novads?

-Novadu reformas laikā 2009.gadā atdalījāmies no Aizkraukles rajona. Esam četri pagasti pašā Lietuvas pierobežā.

Cik iedzīvotāju ir Neretas novadā?

-Kopā 3841, bet visvairāk ir Neretas pagastā - 1631, tad Mazzalvē - 1136, Zalvē - 655 un Pilskalnē - 419. Kad veidojās novads, kopā bijām 4200 cilvēki. Bet šogad dzimstība palielinās, tas priece.

Kā jūs ietekmē Lietuvas tuvums?

-Apmēram 50 kilometru rādiusā no Neretas ir divas Latvijas un trīs Lietuvas pilsētas. Jāteic, ka piena straumes tomēr aizplūst uz lejšiem, bet toties uz Latviju ceļo viņu kokmateriāli. Graudus mūsu zemnieki ved uz Dobeli un Eleju.

Darbaspēks aizplūst?

-Jā, jo rūpniecība nav attīstīta. Toties mums ir labi rādītāji lauksaimniecībā, zemnieki Juris Pundurs ar dēlu apsaimnieko apmēram 3000 ha, pārsvarā nodarbojas ar graudkopību. Mazzalves pusē ir liellopu izsolu nams, kuru izveidojis jauns cilvēks un dod darbu vietējiem jauniešiem.

Kādi Jūsu novadā ir ceļi?

-Celu tīkls mums ir aptuveni 200 kilometri. Jāteic, celi ir apmierinošā vai labā kārtībā. LAD projektā ar pašvaldības līdzfinansējumu uzsāksim darbus pie ceļu rekonstrukcijas. Vēl gan jāveic iepirkums, taču pašlaik remontē valsts ceļus, tāpēc mazliet nogaidām. Vairākus ceļus sakārtojam par saviem līdzekļiem.

Skolās pietiek skolēnu?

-Visās novada skolās mums ir 280 skolēni, pirmsskolas izglītības iestādi "Ziediņš" apmeklē 87 bērni, Neretas J.Jaun-sudrabiņa vidusskolu - 161 skolēns, Mazzalves pamatskola mācās 89 skolēni, bet Sproģu pamatskolā - 30 skolēni. Skolēni ir nodrošināti ar transportu, brīvpusdienām. Mazzalvē ir arī brīvlaunags, ko nodrošina bijušie absolventi, kuri strādā Luksemburgā dažādās Eiropas institūcijās un ziedo naudu skolai, savukārt skola to novirza skolēnu brīvlaunagam.

Lielākie novada plusi ir...

-...mūsu cilvēki. Iedzīvotāji pazīst viens otru, un svētkos radām iespēju satikties. Aktīvi ir pašdarbības kolektīvi. Katrā pagastā notiek sporta svētki, bet reizi divos gados - kopīgie novada sporta svētki. Aktīvi darbojas nevalstiskās organizācijas, medību kolektīvi, kuru produktīvais darbs ir labs pienešums pašvaldībai. Projektos no 2010. līdz 2015.gadam esam apguvuši 3 miljonus 357 tūkstošus eiro, no kuriem Eiropas Savienības nauda ir 2 miljoni 625 tūkstoši eiro.

Lielākie ieguvumi no projektiem?

-Ir sakārtotas ūdensvadu un kanalizācijas sistēmas, rekultivētas izgāztuves, nosiltinātas ēkas... varu saukt vēl.

Un kādas ir problēmas, ar ko saskaratis?

-Pašlaik cilvēki daudz strīdas par zemes robežām. Vēl Pilskalnes pagastu apsēduši latvāni, un pašlaik nerēdzam iespēju, kā tos iznīcināt.

Kāda ir novada vadītāja alga pirms nodokļu nomaksas?

-Novada domes priekšsēdētājam Arvīdam Kviesim alga pirms nodokļu nomaksas ir 1300 eiro.

Ciemojamies Neretas novadā

Neretas novads atrodas Sēlijā, un tajā ietilpst Neretas, Mazzalves, Zalves un Pilskalnes pagasti.

Pašvaldības administratīvais centrs ir Nereta. Neretas ciems atrodas 118 km attālumā no Rīgas, 50km no Aizkraukles un Jēkabpils. Novada kopējā teritorija ir 635km². Senajos rakstos Nereta minēta 1298.gadā ar nosaukumu Nirica, bet 1564.gadā - ar nosaukumu Narite pie Susējas. Neretas novadā ir daudz interesantu vēstures liecību, daudz skaistu, vēsturisko un sakoptu vietu.

Interesants objekts

Gan skolēniem, gan tūristiem

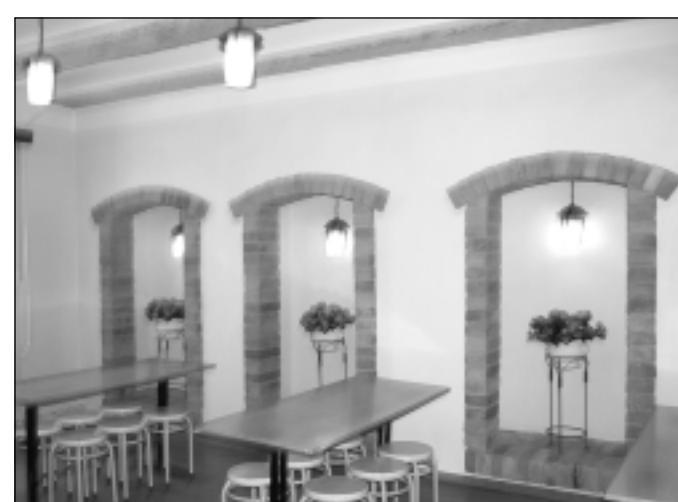

Ērberģes muiža un Mazzalves pamatskola nav nodalāmas viena no otras. Šeit mācās skolēni, uz šejieni brauc tūristi un, kā smēj ēku un parka apsaimniekotāji, visi visu dara paši.

Kā tūrisma objekts Ērberģes muiža ar īpašām leģendām takām pastāv jau gadus piecpadsmit. Pie skolas aug dižozols, kuram esot 150 gadi, bet ar teiksmainajām leģendām iepazīstina Mazzalves pagasta tūrisma darba organizatores Silvijas Lisovskas un Ērberģes novadpētnieka Elmāra Vectirāna stāstījumi. Te var izstāgt Barona, Zilās dāmas, Ganiņa, Jaunības, Noslēpumu, Kučieru, Veselības takas, kurās apmeklētājus gaida daudzi pārstēgumi. "Sākums visam ir bijušās vēstures skolotājas Emīlijas Varkales leģendu, nostāstu un teiku vākums. Vēlāk par projekta naudu iegādājāmies senlaicīgus tērus un skolēnu brīvdienās muižā uzņemam tūristu grupas, tās var vadīt četri gidi. Piedāvājam raganiskās pusdienas, vakariņas. Rīkojam arī skolēnu vasaras nometnes, šobrīd tie pārsvarā ir Rīgas skolēni," stāsta Zilā dāma, kuras lomā iegutusies Žanna Miezīte. Viņa pastāsta, ka visi ienākumi, ko ar tūrismu vasarā nopelna, paliek skolas rīcībā, bet visus skolas labiekārtošanas darbus paveic paši.

Gar Ērberģes muižu rāmi tek Susejas upe, pa kuru skolēni arī laivo. Muižas vienā pusē klusi šalc parks, kurā stādītie koki aug vēl no barona laikiem. Ir strūklaka, kas vakara stundās izgaismojas, ap sevi vijot noslēpumu par pašu baronu Hānu un viņa gaitām. Barona fon Hāna lomā ieguties E.Vectirāns interesanti un saistoši izstāsta Ērberģes vietas nosaukuma rašanos, jo agrāk tā bijusi Taubes muiža. Viņš kopā ar pārējiem gidiem izrāda muižu šobrīd, kurā jau 85 gadus atrodas Mazzalves pamatskola. "Mūsu teātra uzvedumā, kas var ilgt līdz pat divām stundām, tūristiem piedāvājam netikai stāstījumus, bet arī dziesmas, dejas, spēles, rotaļas un vēsturisko informāciju," stāsta Ž.Miezīte.

Ērberģes muižas ļaudis. Gidu lomās lieliski iejūtas Anita Vectirāne, Silvija Lisovska, Elmārs Vectirāns un Žanna Miezīte. Zilā dāma ir Ērberģes muižas spoks. Dzīves laikā Zilā dāma bijusi muižas īpašnieka barona fon Hāna māsa, bet viņas dvēsele neverot rast mieru, jo viņa noindējusies nelaimīgas mīlestības dēļ. Ja gadās nakšņot zem skolas jumta, tad vēl tagad, 21.gadsimtā, varot gadīties sastapt šo skaisto, bet spokaino parādību plīvojošā zilā kleitā klīstam pa skolas gaiteņiem... Leģendu pasauli simbolizē galvaskauss, kuru nu rāda tūristiem. 18.gadsimtā muižā esot notikusi slepkavība, un pēc tās naktis gadu no gada cilvēka galva lidinājusies pa telpām. Pedagogiem, kuriem 20.gadsimta 30.gados skolas kompleksā tika iekārtoti dzīvokļi, galva, atšķirībā no valdzinošās Zilās dāmas, likusies visai draudīga un, lai tā vairs nebiedētu skolas personālu, galvas visiemi lotākajā spokošanās vietā iegriezts krustīš. Tagad viesiem pašiem jāuzmeklē, kura ir tā mācību klase, pie kuras durvīm krustīš redzams vēl tagad.

Mazzalves pamatskolas ēdamzāle.

Izgaismotajās nišās, kurās agrāk pēc nostāstiem glabājušās skolēnu cibīnas ar ēdienu, tagad izveidotas ziedu kompozīcijas un iekārti glīti gaismas ķermenei.

Uzņēmējdarbība

Izsoles - godīga dzīvnieku pārdošana

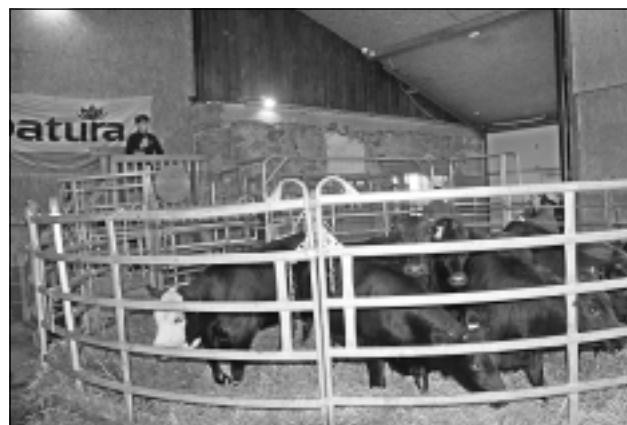
SIA "Liellopu izsoļu nams" kopš 2014.gada reģistrēts kā bioloģiski sertificēts uzņēmums.

Izsoļu nama saimnieku KASPARU ĀDAMU sastopam mirkli pirms izsoles sākuma. Teju visas sēdvietas aizņemtas, daži pircēji malko kafiju, sarunas rit angļu, vācu valodās, no kā var secināt, ka pircēji nav tikai no Latvijas, bet no visas Eiropas, arī Turcijas. Šīs pirms izsoles sākuma potenciālie liellopu pircēji, kas ir reģistrējušies un saņēmuši numurus, dzīvniekus var apskatīt tuvumā. Izsoles sākuma cenu nosaka izsoļu nams. Uz šejieni dzīvniekus ved no visām Latvijas malām, jo izsoļu nams nopērk visus atvestos lopus, un saimniekiem tie mājās nav jāved. Ja lopus neizsola, tos nopērk pats saimnieks un pārdod nākamajā izsolē. "Ideju noskatīju āzemēs - Francijā, Vācijā, Šveicē, Anglijā, Holandē. Zinot, ka Latvijā izsoļu namu nav, nolēmu tādu izveidot. Zināju, ka pie mums šajā nozarē ir daudz trūkumu, gribējās godīgāku konkurenci," skaidro Kaspars. Reģistrēties izsolei var ikviens, pieskoties mājaslapā vai pazvanot. Pieteiktos dzīvniekus divās dienās saimnieki atved, un trešajā dienā notiek izsole. Tās notiek divas vai vienu reizi mēnesī, un nākamā izsole paredzēta 8.septembrī. "Kā cilvēki, tā arī lopi ir dažādi. Tāpēc labāk atbraukt un par visu pārliecināties pašam, nevis klausīties kaimiņa ieteikumos," saka Kaspars. Viņš atkārto kādā intervijā teikto, ka "galvenais dzinējspēks izsoļu nama radišanā bija nozares niknumi. ļoti saniknoja, ka saimnieki, tādi kā mani vecāki, cīnās par labāku vaislas materiālu, bet atbrauc uzpircējs un pasaka: es tev maksāju tik."

Pārdots! Dienā, kad apmeklējām kārtējo izsoli, izsolīja 700 liellopus. Pirmās Kaspara organizētās izsoles, kurās bija tikai pāris desmiti lopu, notika zem klajas debess. Tagad viņš ar savu izsoles āmuru stāv uz paaugstinājuma speciālā telpā, kur vidus aplokā no fermas ielaiz pārdodamos dzīvniekus.

Kaspars Ādams. Mirkli pirms izsoles sākuma saimnieks pārskata dokumentus, parunā ar pircējiem un izskaidro izsoles noteikumus. Viņš atzīst, ka izsoles vadīšana ir māksla, šovs un teātris. Izsoles notiek latviešu un angļu valodās.

Muzejs

Jaunsudrabiņa bērnu dienu pasaulē

Jānis Jaunsudrabiņš, kurš bijis ne tikai rakstnieks, bet arī gleznotājs, sešus bērnības gadus pavadījis "Riekstiņos", kur tagad iekārtots Jaunsudrabiņa memoriālais muzejs.

Mājas sētsvidus atgādina "Baltajā grāmatā" lasīto - liekas, ka ēkas, dārzs un apkārtne ir tā pati, ko savām acīm redzējis rakstnieks. No saimniecības ēkām pilnībā saglabājusies saimnieka klēts, mazais vāgūžītis, lielākā daļa kalpu klēts. Muzeja vadītāja un sargātāja ILZE LĪDUMA, kura atklāj savu radniecību ar Jaunsudrabiņu, aicina skatīt savāktos eksponātus piebilstot, ka fotografē gan nedrīkst. "Mans tēvs Jaunsudrabiņam bija otrs pakāpes brālēns," atklāj Ilze. Viņa neslēpj, ka tieši šis fakts līcis viņai aiziet prom no labi atalgota darba projektēšanas institūtā Rīgā un 2002.gadā apmesties šeit uz palikšanu. Ilze atgādina, ka nākamgad "Riekstiņiem" būs pusgadsimta jubileja. Eksponātu vākšana nav bijusi vieglā - daudzas Jaunsudrabiņa personīgās lietas atceļojušas no Vācijas, uz kurieni Ilze devusies pati. "Riekstiņos" atrodami visi "Baltās grāmatas" izdevumi, to payisam ir 65. "Nezinu, vai tas jāatkāj, bet man ir daudz labu draugu, kas palīdz. Grāmatas, gleznas, fotogrāfijas - katrai ir savs stāsts, sava ceļš uz muzeju. Lūk, mums jau ir pat nākamā gada kalendārs," rāda Ilze. Viņas pirmā ekskursija pa "Baltās grāmatas" takām bijusi jau tālājā 1959.gadā, kad vēl šeit nebija muzeja. Par muzeja izvedi jāpateicas skolotājai Rudzītei (pēc laulībām - Buki). 1962.gadā uz augstāko padomi Rīgā ceļojušas vēstules ar lūgumu izveidot Jaunsudrabiņa muzeju, bet tam piepildīties bija lemts tikai pēc pieciem gadiem. Tagad muzejā saimnieka klēti ir tikai Jaunsudrabiņa piemiņas eksposīcija. Vāgūži ciemiņi iepazīst Neretas dzīvniekus, rakstniekus, kuriem bijusi radniecība vai saikne ar Jaunsudrabiņu. Vēl šeit redzami senie sadzīves priekšmeti, bet senajā labības klētī vietējie amatnieki

Ilze Līduma - Jaunsudrabiņa piemiņas glabātāja. "Riekstiņos" viņa dzīvo jau četrpadsmit gadus un ir ne tikai lieliska gide, bet arī izstāžu un citu pasākumu rīkotāja. Te notiek Mākslas dienas, Dzejas dienas, Jaunsudrabiņa atceres svētki, gadskārtu svētki, Muzeju nakts, kā arī mācību stundas skolēniem.

izrāda savus darbus. Lielajā vāgūžī parasti ir izstādes. Mākslas dienās šurp atceļo mākslas darbi no Rīgas, Jūrmalas, Liepājas. Muzeja apmeklētājiem šeit iespējams redzēt arī fotogrāfiju, tēlniecības lietišķas mākslas izstādes. No aprīļa sākuma līdz novembrim šeit skatāmas trīs - četras izstādes. "Uz šejieni mēro ceļu skolēnu grupas no visas Latvijas, par ko loti priecājos. Domāju, ka apmeklētāji skaitāmi tūkstošos. Smejos, ka nākas atjaunot savas lietuviešu valodas zināšanas, jo ciemos ierodas arī leisi. Mēs izsludināsim literāro un zīmēšanas konkursu, jo nākamgad Jaunsudrabiņam būs 140 gadi, un viņš ir bijis gan gleznotājs, gan dzejnieks, gan rakstnieks. Ak, jā, un visu mūžu viņa hobijs bija makšķerēšana," pastāsta Ilze Liduma. Viensēta "Riekstiņi" apmeklētājiem tiešām Jauj iegusties un izjust Jaunsudrabiņa bērnu dienu pasauli.

Novadniece

Mazzalves skolā ielikts prāts un sirds

Mazzalves pamatskolas mācību pārzine ŽANNA MIEŽĪTE ir arī Neretas novada pašvaldības izglītības un kultūras darba speciāliste. Viņas dzimtas saknes ir Briežuciemā, bet Neretas novada Ērberģē Žanna ieprecējusies. "Mans jaunības uzvārds ir Ozoliņa, un es esmu Žaņa Ozoliņa māsa. Sāku strādāt Mazzalves pamatskolā, tur esmu aizvadījusi visus darba gadus jau kopš 1982.gada," saka Žanna. Viņa ciemos pie radiem Briežuciemā brauc uz visiem svētkiem - kapusvētkiem, pie krustmeitām Aivas, kura mācās Rīgas Valsts 1. ģimnāzijā, un Zanes, kura nu jau strādā Ventspilī. Latgalē viņa jūtas labi. "Cilvēki tur ir kā liela ģimene, tā jūtos pat starp svešiem cilvēkiem. Latgalē man ir daudz radu," piebilst Žanna. Tomēr viņa iesaknojusies tur, kur ir viņas ģimene. Meita Kristīne Miezīte Zeltiņa dzīvo Rīgā, strādā "Rimi" veikalā tīkla vadības komandā, ir galvenā finansiste. "Mans vīrs jau trīsdesmit gadus ir Mazzalves pamatskolas direktors, viņa hobis ir medības. Meita smejas, ka tēta mājas vispirms bijusi skola. Tur ir ielikts mūsu prāts, sirds un rokas," secina Ž.Miezīte.

Īsumā

Skola svinēs jubileju

Neretas Jāņa Jaunsudrabiņa vidusskola oktobrī svinēs 80.dzimšanas dienu. Skola lepojas ar audzēkņu sasniegumiem valsts mēroga konkursos, olimpiādēs, šeit realizē starptautiskus projektus, skolā ir rosīga sabiedriskā dzīve.

Godā Dievu un baznīcas

Valdemāra Helmaņa baznīca zem klajas debess ar daudziem funkcionāliem "Svētelji" dabas objektiem ir tūristu iecienīts objekts, bet koka Kankaļu baznīciņas draudzē ir tikai divas gados vecas sieviņas. Šeit dievkalpojums notiek tikai reizi gadā - Jāņos, kad biedrības "Ērberģietes" sievas sapoš baznīcu un abas senās kundzes aizved uz dievkalpojumu.

Tiltam svin vārdadienu

Vieni no gaidītākajiem svētkiem, kas liek jo īpaši sarosīties muižas ļaudim, ir Marijas tilts un Ērberģes muižas svētki. Marijas tilts ir vienīgais Latvijā, kam tiek svinēta vārdadiena.

Gan zapīni, gan retro auto

Maijā pie Ērberģes muižas bija ieradušies 19 "ZAZ" markas mašīnu saimnieki ar saviem zapīniem. Arī rudenī, šoreiz 24.septembrī, šeit notiks retro automašīnu saits.

Tagad viņi zina – no likteņa neaizbēgt!

Bijusi balveniete SAILA MIKULE un salaspilietis KRISTAPS PLOCINŠ 13.jūlijā, kas nu jau oficiāli ir jaunās Plociņu ģimenes kāzu datums, viens otram ‘jā’ vārdu teica pasakainā atpūtas kompleksā “Līciši”. Kāzas bija rūpīgi plānotas, tāpēc līgava pie altāra, kas tika izveidots turpat pie upītes, piebrauca ar plostu. Saila vēlējās, lai viss notiek kā pasākā, tāpēc līgavainis viņu pirmo reizi ieraudzīja tikai brīdi, kad dzīvās mūzikas pavadībā Saila tēvam pie rokas tuvojās altārim.

Par vedējiem pāris izvēlējās Kristapa bērnības draugu Ati un viņa sieviņu, kuri pirms lielās dienas pārīm uzrīkoja neaizmirstamu un greznu vecpuišu/

vecmeitu ballīti.

Atskatoties uz jaunā pāra iepazīšanās stāstu, var vien noteikt,- no likteņa nekur neaizbēgsi. Jaunieši viens otru uzlūkoja pērnā gada maijā Salaspils svētkos. Saila uz turieni devās ar krustmātes Lienītes vārdiem: “Braucam pakāl Tavam liktenim”, kas sākumā šķita vien kā joks. Vien uz piecām minūtēm satikušies, atvadijušies un apmainījušies ar apaviem, jo Sailai augsto papēžu dēļ sāpēja kājas, jau pēc mēneša abi uzsāka kopdzīvi. Saila stāsta, ka sākotnēji Kristaps uzskatīja tikai par dzīvokļa biedru un viņu nemaz neuzlūkoja kā topošo līgavaini, taču Kristapu burvīgā jauniete, šķiet, apbūra ar pirmo skatienu. Viņš atzīst: “Jau pirmajā mirklī, kad viņu ieraudzīju, zināju,- ja palaidīšu valā, nožēlošu visu dzīvi.” Un tā aizsākās prātam neapverama mīlestība, kas bija tik strauja un spēcīga, ka jau pēc trīs mēnešiem jaunieši vecākiem paziņoja par vēlmi precēties, kas sākumā šķita gaužām nenopietna. Laiks gāja, ar katru dienu jūtas pieņēmās spēkā, un jau pēc pāris mēnešiem sekoja oficiālais bildinājums un kāzu plānošana.

Pavisam drīz arī pienāca kāzu dienas rīts, kas Sailai lika iegrīmt nedaudz filozofiskās pārdomās: “Ne visas līgavas pamostas ar saules apspīdētu seju, putnu čīvināšanu aiz loga un pārliecību - jā, tā kopš bērnības izsapnotā diena ir klāt! Arī es nebiju izņēmums. Pēkšņi parādījās līdz šim neizjusta sajūta, tāda kā nedrošība - vai kleita ir tikpat skaista, kāda tā bija tad, kad to iegādājosis? Vai mani nupat uzkrāsotie sejas vaibsti neatgādina tos jancīgos kēmus no filmas “Avatars”? Vai viņš vispār mani tur gaidīs? Un ja nē, kurš apēdīs skaistī izgredznoto kūku? Biju pārliecināta, ka tur viņš stāv - mierīgs kā ozols, un visas tās muļķīgās šaubas viņam gājušas secen... Tā arī bija. Jau pēc mirklā kā pasākā mēs viens otram teicām ‘jā’ vārdu turpat pie upītes! Precējušies! Mēs beidzot bijām PRECĒJUŠIES!”

Kāzas tika saplānotas tā, lai Saila justos kā princese. Kāzu vadītājs, muzikanti, bārmenis, viesmīli, dekorētāja, fotogrāfi, video operators, grimētāja un frizerie - bija padomāts absolūti par visu, lai šī kļūtu par skaistāko dienu pāra dzīvē. Netika aizmirstas arī tradīcijas.

Piemēram, jaunajam pārim nācās iziet cauri vairākiem vārtiem, neizpalika arī līgavas zagšana, kuru līgavainis apturēja, pirms tā vispār bija sākusies, skaistā mičošanas ceremonija, kuras laikā tika pieņemti nākamie precinieki un izdalīts apjomīgs pūrs, arī četrstāvīga torte un tradicionālā jaunlaulāto ietērpšana kopīgā naktskreklā. Kāzās piedalījās teju 100 cilvēki, un tās ilga divas brīnišķīgas dienas. Saila un Kristaps visu izplānoja tā, lai viesiem būtu pēc iespējas komfortablāk, tāpēc gan ceremonija, gan svinības notika vienā un tajā pašā vietā. Katram kāziniekam ierādīja savu numuriņu, mājiņu vai *vecpuišu penthouse*, lai arī nākamajā dienā visi varētu turpināt jestro svinēšanu.

Kristaps nav aizmirjis arī par kāzu ceļojumu, ko jau izplānojis, bet joprojām tur noslēpumā no sieviņas. Sailai ir nojausma, ka tā būs Austrālija vai ASV, par ko abi ir runājuši. Taču kamēr ceļojuma somas vēl nav saliktas, jaunlaulātie bauda katru dienu, kas ir kā medusmēnesis. Pāris aizvien dzīvo 3-istabu dzīvoklī jaunceltnē Rīgā un turpina ierastās ikdienas gaitas. Sailai pieder sava uzņēmums SIA “Elisail”, kas veido televīzijas komercraidījumu “Trieciens laikā”, savukārt Kristaps strādā būvķīmijas uzņēmumā “Vincents Polyline”.

Lai arī kopš skaistā notikuma jau pagājušas vairāk nekā divas nedēļas, jaunlaulātie joprojām dzīvo kāzu dienā gūtajās emocijās un atzīst, ka sajūtas, esot precētiem, ir pasakainas. “Šķiet, uz pasaules nav izgudrotas tādas augstspēžu kurpes, kuras liktu justies sievišķīgākai un seksīgākai kā gredzens pirkstā. Mēs ar Kristapu esam fantastiska komanda un kopā gāzīsim kalnus, jo abi esam sapnotāji, kuriem liktenis negaidīti visu sakārto tā, lai jau pēc mirklā viss iecerētais piepildītos. Attiecības, kurās viens otrs atbalsta un palīdz noticēt, ka dzīvē ir iespējams viss, ja vien tam tic un iet uz to, ir svarīgākas par visas pasaules dārgumiem. Paldies ikvienam, kas šajā skaistajā brīdi bija kopā ar mums,” teic bijusi balveniete Saila.

Kāzu dienā piepilda savu sapni

16.jūlijā Balvu evaņģēliski luteriskajā baznīcā gredzenus mija un viens otram solījās būt kopā gan priekos, gan bēdās VITA KOŠKINA no Rugāju pagasta Anengofas un lazdukalnietis KRISTAPS ZUŠS. Jauno pāri dzīvē ievadīja Kristapa krustvecāki Eduards un Anita Staldzāni.

Stāstot par savu iepazīšanos ar nākamo viru, Vita joprojām atceras pat viessmal-kākās detaļas: “Bija 2012.gada 22.septembrī, Kristaps strādāja meža darbos un plānoja to darīt visu nedēļas nogali. Tomēr tehnika mēdz neklausīt, traktors salūza, un viņš devās mājup. Tajā dienā vietējā kafejnīcā “Harmonija” notika ballīte, un draugi sarunāja Kristapu par šoferi.” Ballītē bija daudz meiteņu, to vidū arī blondā Vita koši dzeltenajā kleitījā. Vitas draudzenes sarunāja Kristapu, lai aizved viņas mājās, bet tā kā Vita vēl negribēja nevienu laist projām, uzlūdz Kristapu uz deju. Kad beidzot Kristaps veda savus pasažierus mājās, viņš solījās atgriezties un turpināt deju, un pēc laiciņa patiešām arī atgriezās. Tā dejas turpinājās līdz pat četriem ritā. Būdams džentlmenis, Kristaps aizveda jauno meiteni līdz mājām, taču abi tik ļoti negribēja atvadīties, ka sarunas turpinājās līdz pat 9 ritā. Pēc tam sekoja pa 200 īszīņām dienā, randīni, un maz pamazām uzplauka mīlestība. “Patiesībā pazīstami bijām jau sen, jo mūsu tēvi bija labi draugi. Mana mamma Kristapu un viņa brāli, vēl mazus puikas, vizināja ar

zirgiem. Vēlāk kādā ballītē pirms 7 gadiem Kristaps aicināja mani uz deju un pēc tam pajautāja telefona numuru. Es nākamajā dienā lidoju uz Grieķiju studēt, bet numuru tomēr iedevu... Kā vēlāk liktenīgajā ballītē izrādījās, Kristaps numuru bija saglabājis,” stāsta Vita.

Tikpat brīnišķīga kā skaistais cerēšanās laiks izvērtās arī jaunā pāra kāzu dieņa. Jau no agra rīta pucēšanās, satraukums... Un tad atbrauca Kristaps, ar kuru kopā Vita devās uz baznīcu, kur salaulājās. Pie baznīcas jaunlaulātos sagaidīja Andreja un Larisas Klitončiku zirga kariente (mīš paldies viņiem!), kas caur Balviem Vitu un Kristapu aizvīzīnāja uz Lāča dārzu, kur notika fotografēšanās, bija uzkodas un sākās 7 dzīves tilti, kas viens otram sekoja līdz pat Rugājiem. “Rugājos mūs sagaidīja mūsu zirgi. Mans sapnis bija kāzu dienā savā baltajā, skaistajā kleitā uzķāpt zirgam mugurā un kopā ar Kristapu izjāt. Biju sanervozējusies par laikapstākļiem un to, vai zirgs mani laidis mugurā ar kuplo kleitu, bet viiss izdevās lieliski. Tā mēs abi jāšus ieradāmies pie viesiem viesu mājā “Rūķiši”, tās dienas atmiņās kavējas jaunā sieva. Tālāk viiss notika, kā jau šādās rezīs piedienas - kāzu tradīcijas un pirmais valsis, kas bija iestudēta deja. Kāzas patiešām izvērtās jaukas un sirsniņas, bet pats galvenais, ka šajā dienā kopā ar jaunlaulātajiem bija kopā ne tikai viņu tuvākie cilvēki un radi, bet arī visi draugi. “Ir daudz cilvēku, kuriem gribam pateikties par to, ka mūsu kāzu diena

izvērtās tik burviga, taču vislielāko paldies gribam teikt līgavas māsām, līgavaiņa brāliem, bet jo īpaši manai māsai Dacei Snegovai, jo viņa bija mans glābējs, piedalījās organizēšanā, bija galvenā noformētāja gan viesu mājā, gan baznīcā, gan mūsu mašīnai. Strādāja dienām un naktīm, lai viss būtu skaisti,” stāsta Vita.

Savu medusmēnesi jeb, kā jaunlaulātie precīzē, medusdienas viņi pavadīja Siguldas SPA HOTEL “Ezeri”. Vitas un Kristapa dēļi vēl ir mazi, tādēļ īstā medusmēnesi jaunā sieva un vīrs nolēmuši aiz-

braukt, kad puikas paaugsies un varēs dzīvot ar vecmammām arī ilgāku laiku. Taču tīkmēr dzīvē rit uz priekšu - pēc kāzām jaunā Zušu ģimene saimnieko zemnieku saimniecībā “Mežaines” Vitas vecāku mājās Rugāju novada Anengofā, bet paralēli tam Kristaps turpina strādāt pa mežiem, bet Vita beidzot uzsāks darbu savā profesijā – ātrajā palīdzībā par ārstā palīgu. Vita un Kristaps ir pārliecināti, - sajūta būt sievai un vīram ir lieliska, un nu visiem var parādīt – man pirkstā ir laulību gredzens!

Lappusi sagatavoja S.Karavoičika

Aktuāli

Vieni stāda, otri lauž

A/s "Latvijas valsts meži" Ziemeļlatgales mežniecības Balvu iecirkņa speciālisti konstatējuši, ka augusta pirmajā nedēļas nogalē Balvos, Vecajā parkā, nolauzti un nozāģēti trīs pavasari Meža dienu laikā iestādītie sarkanie ozoli. Jā kādam zināms, kurš paveicis šo vandalismu aktu, lūgums vērsties "Vaduguns" redakcijā vai pašvaldības policijā!

Trešdien pie žurnālistiem vērsās a/s "Latvijas valsts meži" Ziemeļlatgales mežniecības Balvu iecirkņa vadītājs Ainis Galvanovskis un Balvu iecirkņa meistare Inga Švalbe, lai pavēstītu, ka Vecajā parkā līdzās atpūtas vietai nolauzti trīs pavasari Meža dienu laikā iestādītie sarkanie ozoli: "Gandrīz katru otro dienu apsekojam Vecā parka teritoriju. Aizvadītajā piektīnā ieraudzījām, ka ar nazi vai kādu citu asu priekšmetu nogriezts viens no ozoliņiem, bet šonedēļ, trešdien, konstatējām, ka viens no ozoliņiem ir nolauzts. Var redzēt, ka tas ir cilvēka roku darbs." I.Švalbe uzsver, ka nav jēgas Meža dienās kopā ar skolēniem sakārtot teritoriju un iestādīt kokus, ja kāds vienkārši atnāk un to visu izposta.

Ne mazāka problēma, kas atkārtojas katru vasaru, ir atpūtas vietas apkārtnes piemēlošana. Lai gan divas reizes mēnesi visus atpūtnieku atstātos atkritumus Vecajā parkā savāc un izmet līdzās esošajos divos konteineros uzņēmuma "KORSOVA serviss" darbinieki, bet "ZAAO" divas reizes mēnesī šos konteinerus iztukšo, ierodoties Vecajā parkā, regulāri redzamas pārtikas iesaiņojumu, stikla un plastmasas pudeļu atkritumu piemētās ugunkura vietas, koka galdi un atkritumu konteineru apkārtne.

Konteineri domāti, lai atpūtnieki tur varētu izmest savas kolas pudeles vai pusdienu iesaiņojumus, un, manuprāt, ar diviem konteineriem vajadzētu pietikt. Tomēr cilvēki nevar pait pat tos divus, trīs soļus, lai izmestu atkritumus konteinerā, turklāt, kad pietrūkst malkas, sāk dedzināt arī soliņus. Vienā no tiem caurums jau ir izdedzināts," nekultūrlājiem atpūtniekim pārmet A.Galvanovskis un I.Švalbe.

Diemžel pirms kāda laika Vecajā parkā uzstādītās video-novērošanas kameras nav piefiksējušas vandālus. "Tajā pusē, kur atrodas kameras, cilvēki vairs nemēlo, tā ka zināms labums no tām ir," uzskata A.Galvanovskis. Viņš stāsta, ka šobrīd aktīvi sadarbojas ar pašvaldības policiju, kuras darbinieki regulāri apseko Vecā parka teritoriju.

A/s "Latvijas valsts meži" vēlas pievērst sabiedrības uzmanību šīm nekārtībām, aicinot iedzīvotājus, kuri redzējuši vai zina, kurš vainojams pie ozoliņu laušanas un cūciskās uzvedības Vecajā parkā, ziņot par viņiem laikraksta "Vaduguns" redakcijā vai pašvaldības policijā.

Runājot par citām nekārtībām, ar ko jāsaskaras tiem,

Foto - I.Tušinska

Uzdarbojas vandāli. Ja zināt, kurš paveicis šo varoņdarbu, lūdzam darīt to zināmu likumsargājošām iestādēm!

Foto - I.Tušinska

Pēc mums kaut vai ūdens plūdi. Kāpēc cilvēkiem nepietiek spēka vai vēlēšanās aiznest atkritumus līdz dažus metrus attālajam konteineram, varam tikai minēt. Tam taču būtu nepieciešama vien minūte....

kuri rūpējas par mūsu mežiem, A.Galvanovskis pārmet: "Gandrīz katrs ogotājs vai sēnotājs uzskata par savu pienākumu atstāt mežā kādu minerālūdens pudeli." Viņš aicina iedzīvotājus būt apzinīgākiem un nemēslot mežā!

Par to rakstījām

Visam jābūt dabīgi

Pagājušā gada jūnijā, uzklausījuši kādas iedzīvotājas sūdzību, ka Vecā parka atpūtas vietas teritorijā ezera krastmalu izķēmo nogāztie un satrunējušie koki, vērsāmies pie a/s "Latvijas valsts meži" Ziemeļlatgales mežniecības Balvu iecirkņa vadītāja Aiņa Galvanovska, kurš solija, ka jau pērnā gada augustā izsludinās konkursu uzņēmējiem par tīrišanas darbu veikšanu. Atliek noskaidrot, kāpēc situācija līdz šim nav mainījusies.

Uz jautājumu, kāpēc ezera krasts Vecā parka pusē joprojām ir pilns ar nolauztiem kokiem, A.Galvanovskis apgalvo, ka pie tā vainojamas dabas aizsardzības organizācijas: "Vides eksperts nelāva atbrīvoties no šiem kokiem. Varēsim attīrīt teritoriju tikai no sausajiem stumbriem un tikai tad, kad atpūtnieku sezona būs beigusies. Tur plānots attīrīt un paplašināt arī elektropārvades līniju. Bet krastmalā nokritušos kokus mums nelāva aiztikt, jo tajos dzīvo dažādi kukaiņi un citas dzīvas radības, kas uzlabo mūsu faunu. Ari zalktim tur ir vieta, kur paslēpties. Turklat daudziem cilvēkiem patīk, ka ezermalā ir šie sakritušie koki, jo tas esot skaisti."

Foto - I.Tušinska

Ir, kur paslēpties zalktim. Vides aizsardzības organizācijas uzskata, ka ezera krastam jāizskatās dabīgi, jo tur sakritušajos kokos mājo daudz dažādu dzīvu radību. Tādēļ, viņuprāt, nevajadzētu izjaukt dabas līdzsvaru, novācot šos satrunējušos stumbrus.

Informē ugunsdzēsēji

Deg pamesta ēka

19.jūlijā Rugāju novada Tikaiņos dega pamesta māja. Iespējamais aizdegšanās iemesls – neuzmanīga rīcība ar uguni.

Aizdegas skaidu kaudze

23.jūlijā Balvu novada Kubulu pagastā, Balvu stacijā, iespējams, neuzmanīgas smēķēšanas dēļ aizdegās skaidu kaudze.

Īssavienojums motorā

30.jūlija naktī Balvu novada Bērzkalnes pagastā elektroinstalācijas īssavienojuma rezultātā aizdegās vieglās automašīnas motors.

Dūmi kūp'a, dūmi kūp'a, kas tos dūmus kūpināja...

Augusta sākumā ugunsdzēsēji saņēma vairākus izsaukumus, kas, viņiem ierodoties notikuma vietā, izrādījās cilvēku dedzināti ugunkuri.

Tā 6.augusta naktī, uzreiz pēc pusnakts, ugunsdzēsēji devās uz Balvu novada Tilžas pagastu, kur dega ugunkurs, bet 9.augustā, pateicoties apzinīga pilsoņa modrībai, ugunsdzēsēji pārbaudīja, kas notiek Dzirnavu ielā, Balvos, kur kāds dedzināja skaidas. 12.augustā līdzīgu izsaukumu ugunsdzēsēji saņēma no Dārza ielas Balvos.

Noceļ no jumta sievieti

Jūlija beigās un augusta sākumā darba netrūka VUGD glābējiem. Tā 24. jūlija pēcpusdienā Viljakā, Liepnas ielā, kāda jauna sieviete neadekvātā stāvoklī grāsijās nolekt no divstāvu mājas jumta. Glābēji caur jumta lūku viņu nocēla un nodeva medīku gādībā.

25.jūlijā Rugāju novada Lazdukalna pagastā notika ceļu satiksmes negadījums, kā rezultātā uz braucamās daļas atradās uz jumta apgāzusies vieglā automašīna. Par laimi, braucēji no tās bija izķluvuši pašu spēkiem, bet glābēju palīdzība bija vajadzīga, lai novāktu automašīnu no ceļa, kā arī noskalotu no asfalta iztečējušo elju.

5.augustā Balvu novada Kubulu pagasta Sitas mežā glābēji piedalījās pazuduša vīrieša meklēšanā. Drīz vien virietis pats izķluva no meža, vadoties pēc skaņām, ko radīja ieslēgtās glābēju automašīnas sirēnas.

10.augustā Balvos, Ezera ielā, sētniece bija pamanījusi 1,5 metrus dziļā šahtā iekritušu suni. Pārbiedēto dzīvnieku izdevās izglābt, iekāpjot šahtā un izceļot to.

Tās pašas dienas vakarā glābēji devās palīgā autoavāditājam, kurš Balvu novada Bērzpils pagastā ar savu auto bija no tilta iebraucis Skujatnes upē.

11.augustā glābēji palīdzēja kādam 8-gadīgam zēnam Viljakas novada Kupravas pagastā, kurš nevarēja dabūt ārā elektrības spuldzes patronā iebāzto pirkstu.

Kaimiņos

Pieķer marihuānas audzētājus

Alūksnes novadā mēneša laikā atklātas divas vietas, kur personas nodarbojušās ar marihuānas audzēšanu. Aizdomās par šo noziegumu aizturētas trīs personas, izņemti 16 marihuānas stādi un 10 stādu saknes, kā arī audzēšanai paredzētais aprīkojums.

Pirmais gadījums konstatēts 22.jūlijā. Alūksnes policija izmeklēšanas laikā atklāja, ka apreibinošos augus audzē Alūksnes novadā, mežā masīvā kādas pamestas ēkas bēniņos. Tur policisti atrada un izņēma 16 stādus un aizdomās par šo likumpārkāpumu aizturēja divus vīriešus.

Pēc nedēļas identisku likumpārkāpumu konstatēja kādā dzīvoklī, kur policisti atrada un izņēma 10 marihuānas stādu saknes, kas palikušas pēc lapu novākšanas. Aizturēts viens vīrietis.

Abos gadījumos policijā sākts kriminālprocess pēc diviem Krimināllikuma pantiem – "Par narkotiskās vielas saturošu augu neatļautu sēšanu vai audzēšanu", kas paredz sodu ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu, un "Par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu izgatavošanu, iegādāšanos, glābšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu bez nolūka tās realizēt", kas paredz sodu ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem.

Šobrīd personām piemērots ar brīvības atņemšanu nesaistīts drošības līdzeklis. Policija turpina izmeklēšanu.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Balvu novada domē

11.augusta sēdes lēmumi

Iznomās zemi

Slēgs zemes nomas līgumus: ar Jāni Nicecki par vienības 0,08 ha platībā Balvu pagastā iznomāšanu individuālā augļu dārza vajadzībām uz 10 gadiem; ar Ligitu Rubīni par zemes vienības 1/22 domājamo daļu 0,0272 ha platībā Bērzkalnes pagastā iznomāšanu personiskās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Aleksandru Ščemeļjinu par zemes vienības daļas 0,5 ha platībā Viksnas pagastā iznomāšanu ēku uzturēšanai uz 10 gadiem; ar Raiti Ločmeli par zemes vienības daļas 2,8 ha platībā Briežuciema pagastā iznomāšanu lauksaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Artūru Kravali par zemes vienības daļas Daugavpils ielā 72, Balvos, iznomāšanu īkas (garāzas, nomas maksas - EUR 10,15 gadā) uzturēšanai uz 10 gadiem.

Sadala īpašumus

Atļāva atdalīt no nekustamā īpašuma "Irbulāji" Lazdulejas pagastā zemes vienību 14,1 ha platībā. Atdalītajai zemes vienībai piešķira nosaukumu "Meža irbulāji", lietošanas mērķis - zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība. Tāpat atļāva atdalīt no nekustamā īpašuma "Vibotnītes" Viksnas pagastā zemes vienību 2,3 ha platībā. Atdalītajai zemes vienībai piešķira nosaukumu "Vibotnītes mežs", lietošanas mērķis - zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība. Arī no nekustamā īpašuma "Kroniši" Vectilžas pagastā atdalīja zemes vienību 5,1 ha platībā. Atdalītajam īpašumam piešķira nosaukumu "Purvāji", lietošanas mērķis - zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība. Tāpat atļāva atdalīt no nekustamā īpašuma "Sindijs" Kubulu pagastā zemes vienību 1,55 ha platībā. Atdalītajai zemes vienībai piešķira nosaukumu "Ingas", lietošanas mērķis - zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība.

Nodos zemi atsavināšanai

Nodeva atsavināšanai zemes gabalu 0,2106 ha platībā "Atmiņu mājas" Kubulos un zemes gabalu "Džiguri" 0,2480 ha platībā Balvu pagastā. Uzdeva īpašumu privatizācijas un atsavināšanas komisijai pasūtīt tirgus vērtības noteikšanas lietu.

Atceļ lēmumu par zemes atsavināšanu

Atcēla 2016.gada 10.marta Balvu novada domes lēmumu "Par zemes gabala - starpgabala Pilsoņu ielā 5A, Balvos, nodošanu atsavināšanai", jo zemes vienība robežojas ar Balvu mužas teritorijas apbūves kompleksu un, paplašinot teritoriju,

plānots ierīkot automašīnu stāvlaukumu.

Iznomās telpu

Nodeva nomā nedzīvojamo telpu – garāžu Liepu ielā 1B, Balvos, 35,3 m² platībā un uzdeva Balvu novada pašvaldības Saimnieciskajai nodaļai izstrādāt nomas tiesību izsoles noteikumus, nomas līguma projektu un pasūtīt nomas maksas noteikšanas lietu.

Apstiprina centrādi

Apstiprināja Viksnas pagasta pārvaldes sniegto maksas pakalpojumu centrādi: tautas nama zāles noma – EUR 4,56 stundā; mazās zāles noma – EUR 0,54 stundā; dzeramā ūdens piegāde (ar skaitītāju) – EUR 0,45 par vienu kubikmetru; dzeramā ūdens piegāde (bez skaitītāja) – EUR 1,34 vienam lietotājam mēnesi; kanalizācijas noteikūdeņu savākšana un attīrišana (ar skaitītāju) – EUR 1,16 par vienu kubikmetru; kanalizācijas noteikūdeņu savākšana un attīrišana (bez skaitītāja) – EUR 3,48 vienam lietotājam mēnesi; transporta pakalpojumi (traktors B-KM) – EUR 18,30 stundā.

Nodos aparatūru katoļu draudzei

Deputāti nolēma nodot Balvu Vissvētās Trīsvienības Romas katoļu draudzei īpašumā akustiskās sistēmas komplektu ar kopējo vērtību EUR 2000: aktīvo akustisko sistēmu "Amate - audio JK 10A" un mikserpulti.

Izsolis dzīvokļus

Atsavinās atklātā mutiskā izsolē nekustamo īpašumu - dzīvokli Nr.1 Pansionāta apbraucamā ielā 2, Celmenē, Kubulu pagastā, kas sastāv no divistabu dzīvokļa 57,3 m² platībā un kopīpašuma 5460/145450 domājamajām daļām no būves un zemes. Nekustamā īpašuma sākumcena - EUR 1256. Tāpat atklātā mutiskā izsolē atsavinās dzīvokli Nr.7 Pilsoņu ielā 23, Balvos, kas sastāv no vienistabu dzīvokļa 40,50 m² platībā un kopīpašuma 405/31075 domājamajām daļām no būves un zemes. Nekustamā īpašuma sākumcena - EUR 2170. Izsolis arī citus dzīvokļus: dzīvokli Nr.11 Pilsoņu ielā 23, Balvos, kas sastāv no vienistabu dzīvokļa 33,60 m² platībā un kopīpašuma 336/31075 domājamajām daļām no būves un zemes (nekustamā īpašuma sākumcena - EUR 1870); dzīvokli Nr.27 Pilsoņu ielā 23, Balvos, kas sastāv no vienistabu dzīvokļa 40,40 m² platībā un kopīpašuma 404/31075 domājamajām daļām no būves un zemes (nekustamā īpašuma sākumcena - EUR 2170); dzīvokli Nr.57 Pilsoņu ielā 23, Balvos, kas sastāv no vienistabu dzīvokļa 33,60 m²

platībā un kopīpašuma 336/31075 domājamajām daļām no būves un zemes (nekustamā īpašuma sākumcena - EUR 1870). Izsoli notiks 11.oktobrī.

Izsolis kustamo mantu

Atsavinās atklātā izsolē kustamo mantu – augošos kokus un krūmus nekustamajos īpašumos Partizānu ielā 5B (zemes vienībā ar kopējo platību 27259 m²), Balvos, un Krasta ielā 8 (zemes vienībā ar kopējo platību 4686 m²), Balvos. Izcērtamās koksnes apjoms - 148,55 m³, nosacītā cena - EUR 1136. Izsoli notiks 13.septembrī.

Pārdos dzīvokli

Nolēma pārdot Oksanai Strapcānei nekustamo īpašumu - dzīvokli Pansionāta apbraucamā ielā 2, Celmenē, Kubulu pagastā, Balvu novadā, kadastra Nr. 3858 900 0127 (kadastra apzīmējums 3858 006 0480 001 016), kas sastāv no divistabu dzīvokļa 57,3 m² platībā, kā arī 5730/145450 kopīpašuma domājamajām daļām no zemes un būves. Noteica nekustamā īpašuma pārdošanas cenu - EUR 1379.

Pagarinās nomas līgumus

Pagarinās nedzīvojamo telpu nomas līgumu par telpām Bērzpils ielā 2A, Balvos, ar SIA "Apgāde A" komercdarbības nodrošināšanai uz diviem gadiem. Nomas maksa - EUR 0,76 bez PVN mēnesi par 1 m². Tāpat pagarinās nedzīvojamo telpu nomas līgumu par telpām Brīvības ielā 55, Tilža, ar I.U. "Tilžas aptieka" komercdarbības nodrošināšanai (medikamentu un higiēnas preču mazumtirdzniecība) uz 5 gadiem. Nomas maksa - EUR 0,35 bez PVN mēnesi par 1 m². Pagarinās arī nedzīvojamo telpu nomas līgumu Partizānu ielā 66, Balvos, ar Ilmāru Buliņu noliktavas vajadzībām uz trīs gadiem. Nomas maksa - EUR 1,13 bez PVN mēnesi par 1 m².

Izdara izmaiņas komisijas sastāvā

Atbrīvoja Ēru Ločmeli no Pastāvīgās iepirkumu komisijas locekļa pienākumiem ar 2016.gada 12.augustu. Ievēlēja Aigaru Pušpuru par Pastāvīgās iepirkumu komisijas locekli.

Startēs projektā

Apstiprināja Balvu novada pašvaldības kā sadarbības partnera dalību projektā "Loba doba Zīmelīlatgolā jeb atklāj pētnieku sevī". Projekta apstiprināšanas gadījumā nodrošinās līdzfinansējumu EUR 1 500 apmērā.

Remontēs katlu māju

Piešķira Bērzpils vidusskolai EUR 8 579,51, lai veiktu apkures katlu telpas remontu.

Notikums

Tilžēnieši izbauda krāsainu nedēļu

Latvijas Bērnu bāreņu fonda (LBBF) vasara nav iedomājama bez "Reabilitācijas, sporta un atpūtas nometnes", kas šogad notika jau 22.gadu pēc kārtas. Šogad nometnē no 25. līdz 31.jūlijam piedalījās 22 bērni un jaunieši no Gaujienas un Tilžas speciālajām internāt-pamatskolām.

Nometnes laikā bāreņiem, bērniem ar īpašām vajadzībām un bērniem no sociāli mazaizsargātām ģimenēm bija iespēja izbaudīt krāsainu, notikumiem un dzīvespriečīgām aktivitātēm bagātu nedēļu. Tās laikā ikviens nometnes dalībnieks, aktīvi piedaloties dažādās aktivitātēs, piedzīvoja daudz jauna un interesanta, kārtīgi izkustējās, mācījās sajust sevi, izzināt pasauli un uzzināt vairāk par pazīstamo. Lai bērni varētu droši ceļot, apmeklējot dažādas apskates un izklaides vietas Latvijā, nometnes atbalstītājs SIA "Sabiedriskais autobuss" nodrošināja komfortablu autobusu, kas ir labi aprīkots un piemērots arī bērniem ar īpašām vajadzībām. Šāds autobuss bija nometnes organizatoru un bērnu rīcībā trīs dienas. Bērnus ekskursijās ar autobusu veda uz dažādām Latvijas vietām. Viņi apmeklēja daudzas interesantas un neaizmirstamas vietas – grezno Rundālēs pili un vēsturisko Bausku, kur bērniem tika uzburtas spilgtas pagātnes dzīves ainas, savukārt Iecavas mini Zoo bija iespēja apraudzīt daudzus draudzīgus dzīvniekus, kā arī iepazīties ar vēl nerēdzētām dzīvnieku sugām.

“Sabiedriskais autobuss” vienmēr ir atbalstījis labdarības projektus, īpaši, ja tie ir domāti bērniem. Mums ir svarīgi atbalstīt šādus projektu, kas vislielāko prieku sagādā tieši bērniem, kuriem šobrīd dzīvē iet grūtāk. Mēs atbalstām gan ar transportu – mikroautobusiem un autobusiem, gan iespēju robežās arī finansiāli. Esam pārliecīni, ka šīs vasaras nometne bērniem būs neaizmirstams un aizraujošs piedzīvojums, kas ilgi vēl neizgaisīs no atmiņām,” uzskata SIA “Sabiedriskais autobuss” valdes loceklis Vitālijs Komars.

Nometnes dalībnieki nokļuva arī Pūrē, kur “Pūres šokolādes”

muzejā bērni uzzināja maģiskos šokolādes meistarības noslēpumus, tāpat arī "Livu akvaparkā", kas bija lieliska izklaidē un atpūtas vieta ūdens izprieču baudīšanai, un "Valmieras sajūtu parkā", kur bērni varēja izskrieties ar basām kājām pa Gaujas stāvajiem krastiem. Vēl visiem bērniem bija iespēja sacensties boulinga spēlē izklaides centrā "Fantasy Park", izbaudīt braucienu ar kuģīti "Jelgava" pa Daugavu, sajust ātruma gašu kartingu hallē "Ātruma cilti", noskatīties draudzīgu bērnu filmu kino "Citadele", atpūsties un ieelpot svaigo

jūras gaisu klusajā un mierīgajā Lilastes pludmalē, kā arī sacensties futbola sadraudzības spēlē, ko tiesāja Latvijas Futbola federācijas tiesnesis. Nometnes laikā bērni ciemojās arī pie zirgiem stallī "Maijrozes", radošā pedagoga uzraudzībā darināja skaistas un praktiskas lietas radošo nodarbiņu laikā, relaksējās "Aqua Dream" peldbaseinā, pārbaudi ja savus spēkus brīvdabas atrakciju kompleksā "Tarzāns", kā arī uzzināja par auto vēsturi un darbošanās principiem atjaunotajā "Rīgas Motormuzejā".

MAIJA LAZDIŅA

Informē Labklājības ministrija

Nodrošinās minimālās sociālās garantijas mazo algu saņēmējiem

Lai nodrošinātu vismaz minimālas sociālās garantijas cilvēkiem, kuru atalgojums ir mazāks par minimālo mēneša darba algu, ar 2017.gada 1.janvāri noteiks minimālo sociālo apdrošināšanas obligāto iemaksu līmeni.

No visiem sociāli apdrošinātajiem cilvēkiem 31,2% apdrošināšanas iemaksas ir mazākas par valstī noteikto minimālo darba algu. Līdz ar to pastāv iespēja, ka trešdaļa sociāli apdrošinātie cilvēki sev "nevarēs nopelnīt" pat minimālo pensiju. Tā rezultātā nākotnē viņiem nebūs pietiekami līdzekļu ikdienas iztikai, kā arī tas var radīt slogu pārējiem valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicējiem.

No 2017.gada 1.janvāra līdz 31.decembrim paredzēts pārejas periods, kad valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas būs 75% apmērā no valstī noteiktās minimālās algas. Savukārt no 2018.gada 1.janvāra par katru darba īņemēju, kuram atlīdziņa ir noteikta mazāka par minimālo algu, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas būs jāveic no valstī noteiktās minimālās algas.

Atbilstoši izmaiņām vispārējā nodokļu režīmā – no starpības starp faktiski noteikto algu un valstī noteikto minimālo algu –

valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas veiks darba devējs no saviem līdzekļiem. Savukārt mikrouzņēmumu nodokļu režīmā – par katru darbinieku darba devējam valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas būs jāveic no saviem līdzekļiem no valstī noteiktās minimālās algas.

Paredzētas izņēmuma kategorijas, par kurām valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas varēs veikt samazinātā apmērā – vispārējā nodokļu režīmā – no faktiskās algas, mikrouzņēmumu darbiniekiem – 50% apmērā no minimālās algas (2017.gadā 75% no pusminimālās mēneša darba algas). Tie ir:

- vecuma pensiju saņēmēji;
- notiesātie, kas tiek nodarbināti brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā;
- cilvēki, kuriem līdz vecuma pensijas saņemšanai ir palikuši pieci gadi vai mazāk un viņi pirms darba īņemēja statusa iegūšanas vismaz gadu ir bijuši bez darba;
- cilvēki ar I un II grupas invaliditāti;
- cilvēki, kas pirmreizēji kļūst par darba īņemējiem (pirmos trīs mēnešus);
- cilvēki līdz 24 gadu vecumam, kuri mācās vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē, izņemot

laiku, kad mācības vai studijas ir pārtrauktas.

Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas veiks tas darba devējs, pie kura ir iesniegta algas nodokļu grāmatiņa. Ja algas nodokļu grāmatiņa nav iesniegta ne pie viena darba devēja, tad valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no minimālā objekta veiks tas darba devējs, pie kura darba īņemējs ir agrāk ieguvis darba īņemēja statusu. Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskajā deklarēšanās sistēmā būs atzīme, kam jāveic minimālās iemaksas. Savukārt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra aprēķinās un atmaksās pārmaksātās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Mikrouzņēmumu darbinieku iemaksas 2011.-2013. gadā videji mēnesi bija ap 40% no valstī noteiktās minimālās darba algas (2013. gadā videji – 112,30 eiro). Līdz ar to, lai sakrātu minimālai vecuma pensijai nepieciešamo kapitālu, kāds tas ir cilvēkam ar darba stāžu no 10 līdz 20 gadiem, mikrouzņēmumu darbiniekam būtu jāveic iemaksas 58 gadus, savukārt ar darba stāžu virs 41 gada – pat 90 gadus. Tajā pašā laikā cilvēkam ar tādu pašu darba stāžu, kurš saņem minimālo algu (2013.gadā - 320 eiro mēnesi) un cilvēkam, kurš saņem vidējo bruto algu 716 eiro mēnesi, šis periods būtu attiecīgi 31 un 14 gadi.

MARIKA KUPČE

Īsumā

D vitamīns – draugs kauliem un imunitātei

Lai gan vasara ir laiks, kad prāts spītīgi atsakās domāt par nepieciešamību papildus uzņemt D vitamīnu, tomēr mūsu platumā grādos pat īpaši svelmainās dienās cilvēka organismā nespēj to paņemt no saulītes pietiekamā daudzumā. Īpaši bērni, kuri vēl nav sasniegusi gada vecumu.

Arī bērnu augšanai

Bērnu kliniskās universitātes slimnīcas (BKUS) endokrinoloģe Dr. Iveta Dzīvīte-Krišāne uzsver, ka D vitamīnam iedalīta ļoti svarīga loma bērnu augšanā. Īpaši, ja runa ir par stipriem kauliem un spēcīgu imunitāti. "Lai bērnam veidotos pietiekami stipri kauli, organismam ir nepieciešams D vitamīns, jo tas regulē kalcija un fosfora vielmaiņu. Šis faktors – stipri kauli – ietekmē arī bērnu augšanu. Nemot vērā to, ka ik gadu vairāk nekā 500 bērnu vēršas pie speciālista ar augšanas problēmām, vecākiem nevajadzētu aizmirst par D vitamīna būtisko nozīmi bērnu attīstībā," norāda endokrinoloģe un piebilst, ka tas palīdz stiprināt arī imunitāti: "Tātad mazina saslimšanas ar dažādām vīrusu un bakteriālām infekcijām, pozitīvi ietekmē visas organismā sistēmas, pieaugašā vecumā samazina aterosklerozes risku, ietekmē tauku vielmaiņu, regulē asinsspiedienu."

Jāteic, ka D vitamīns pieder taukos šķistošo vitamīnu grupai, un tas dabiski veidojas mūsu ādā saules ultravioleto staru iedarbības rezultātā. Vitamīna trūkums organismā rodas, ja cilvēks par maz uzturas tiešos saules staros, kā arī nepietiekami to uzņem ar ēdienu.

D vitamīna trūkums

D vitamīna trūkuma rezultātā visu vecuma grupu pārstāvjiem pavājinās imunitāte, jo D vitamīns palīdz uzturēt to veselīgu un regulē šūnu augšanu un attīstību. Vispār zināms, ka D

vitamīnam ir specifiska loma organismā, tāpēc, ja tā trūkst zīdaīniem, var tikt traucēta normāla kaulu, zobu attīstība, bet nopietnākos gadījumos var attīstīties rahīts, savukārt bērniem un pusaudžiem D vitamīna trūkums traucē normālu kaulu augšanu un veidošanos, taču pieaugušajiem (īpaši pēc 50 gadiem) var veidoties osteomalācija un osteoporoze – kaulu masas samazināšanās, kā rezultātā kauli kļūst trausli, mīksti un palielinās kaulu lūzuma risks.

Kā uzņemt D vitamīnu?

Pārsvarā dabā sastopamas divas šā vitamīna formas – D2 (augu valsts izcelmes – ergokalciferols) un D3 (dzīvnieku valsts izcelmes – holekalciferols). Abas minētās vitamīna formas ir neaktīvas un cilvēka organismā hormonāli aktīvā formā pārveidojas aknās un nierēs. Daudzi zinātnieki vienprātīgi atzīst, ka D vitamīns bērniem papildus jāuzņem visu gadu. Jā, arī vasaras mēnešos, kad ļaujamies saules peldēm, jo mūsu platumā grādos saules starojums ir nepietiekams. D vitamīna veidošanos ādā samazina arī sauļošanās aizsargkrēms. Piemēram, krēms ar aizsardzību pret ultravioletajiem stariem ar faktoru 8 samazina D vitamīna veidošanos ādā par 97,5%!

Tāpat kā citus, arī D vitamīnu iespējams "apēst" jeb uzņemt ar uzturu, taču ir gaužām maz produktu, kuros tas atrodams dabiskā veidā – tās ir treknas zīvis (skumbrija, lasis, sardines), olas dzeltenums un dzīvnieku aknas. Lai cilvēks ar uzturu saņemtu nepieciešamo D vitamīna diennakts devu, viņam katru dienu būtu jāapēd kāds no minētajiem produktiem. Joti lielos daudzumos – 20 olas dzeltenumi, svaigs lasis (100 g), sardines eļļā (150 g) vai, piemēram, tuncis eļļā (200 g).

Ko tādu izdarīt katru dienu būtu grūti, vai ne? Tāpēc gan medīķi, gan zinātnieki ir pārliecināti – lai nodrošinātu savu organismu ar nepieciešamo D vitamīna devu, tas jālieto papildus

pilienu, kapsulu vai tablešu veidā.

D vitamīna sabiedrotais – kalcijss

Lai D vitamīns spētu paveikt sev paredzēto uzdevumu mūsu organismā, tam noteikti nepieciešams kalcijss. Tiesa gan, bērnam papildus medikamentu veidā uzņemt šo minerālvielu gan nevajadzētu, ja vien viņa ikdienas uzturs ir sabalansēts. Dažādās interneta vietnēs pieejami tā sauktie kalcija kalkulatori – ir produkts, informācija par to, cik daudz tā sastāvā ir kalcijss, un blakus ailite, kurā atzīmēt, cik daudz dienas laikā apēsts minētais produkts. Tad dienas beigās kalkulators saskaita apēstā kalcija punktus. "Tā vecāki var pārbaudīt, vai bērns pietiekami apēd kalciju. Ja ne, tad, protams, jācenšas uzlabot sava bērna uzturu, pretējā gadījumā viņam vajadzēs papildus lietot kalciju kā medikamentu," norāda daktore I.Dzīvīte-Krišāne.

Viņa uzsver, ka D vitamīna profilaktisko dienas devu bērnam līdz gada vecumam noteikti jāuzņem visu gadu, bet no gada līdz trīs gadu vecumam sezonālī – rudenī, ziemā, pavasarī. "Mans ieteikums gan ir arī visiem pārējiem, tostarp pieaugušajiem, šajā sezonā lietot profilaktisko D vitamīna devu. To nav iespējams pārdozēt, ja nepārsniedz profilaktiskās devas, tāpēc satraukumam nav pamata, ka varētu nodarīt pāri savam organismam," saka endokrinoloģe.

Atceries!

- Smaga fiziska darba darītājiem, grūtniecēm un barojošām māmiņām nepieciešama par 100 IU vienībām lielāka D vitamīna deva diennakti.
- Lai pārliecinātos, ka D vitamīns organismā ir pietiekamā daudzumā, speciālisti iesaka tā koncentrāciju asinis pārbaudīt vienu reizi gadā. Nosūtījumu analīžu veikšanai vaicā savam ģimenēs ārstam!

SIGITA ĀBOLTIŅA

Veiksmes prognoze

16.augusts. Interesanto ideju diena ar tukšām stundām no plkst. 5.45 līdz 14.52. Ja arī Tavu galvu apciemo kāda fiksa ideja, kā papildināt naudasmaku vai ātrāk padarīt uzdotu, tad tik mēģini un nepārdzīvo, ja Tevi kāds nosauc par sliņķi. Tik daudz vērtīgas lietas un racionalizācijas priekšlikumi ir radušies tieši tāpēc, ka kādam kaut ko nav gribējis darīt ar savām rokām. No plkst. 14.52 līdz 19.46 šodien var sākt ko jaunu un nebijušu.

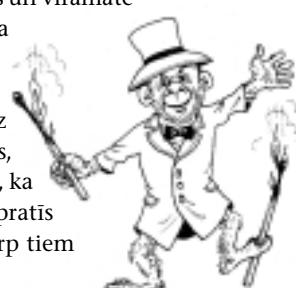
17.augusts. Laiskā trešdienu, kad beidzot vajadzētu pažēlot un palutināt sevi, nevis bērnus, vīru (sievu), Muri vai vīramāti (sievasmāti). Tāpēc, lai bērni paši cep olas, vīrs gludina bikses, Muris ķer peles un vīramāti iet pēc maizes. Lai putekļi pa māju veļas, bet Tu ar šokolādi vai dzirkstoša šampanieša glāzi guli putu vannā, sveču gaismā, kaislīgas mūzikas apreibināta.

P.s. Vannā drīkst atrasties divatā.

18.augusts. Pilnmēness ceturtdienā ar 'čika' laika pārsteigumiem no plkst. 12.26 līdz 19.34, kad visi būsim darboties varoši un gribōši. Tikai viens 'bet': veicot jebkuras nodarbes, pieslēgsmi arī prātu, jo emocijas jau tāpat šodien kā putra kāps pāri katla malai. Ceru, ka visiem, kam katliņš nepareizi vārīsies, mūsu kārtības sargi, ugunsdzēsēji un medīķi pratīs apdzēst tās trakās kaislību liesmas vai mobilā telefona zaudēšanu. Ceru, ka Tu starp tiem šodien nebūsi.

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

Pērk

SIA "LATVIJAS GALĀ" iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zīrgus. Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 28761515.

Z.s "Strautiņi" iepērk mājlopus. Samaksa tūlītēja. Labas cenas. Tālr. 29411033.

SIA "Cēsu gaļas kombināts" par labām cenām iepērk jaunlopus un liellopus. Samaksa pēc vienošanās. Tālr. 26185703, 25573447.

SIA "Lauku Miesnieks" iepērk mājlopus. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 20207132.

SIA "SENLEJAS" iepērk liellopus, teļus, jērus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 26604491, 26319888, 65033720.

Pērk meža īpašumus ar zemi un cirsmas. Tālr. 29433000.

Pērk DT-75 lāpstus. Tālr. 25472101.

SIA RENEM iepērk jaunlopus, liellopus, aitas. ELEKTRONISKIE SVARI. Paaugstātās cenas!

Skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu. Tālr. 29996309, 26447663, 29485520, 26393921, 65329997 vai pa e-pastu: re-nem@inbox.lv

SIA "AIBI" pērk liellopus, jaunlopus, aitas, zīrgus.

Pērk arī gaļas šķirnes jaunlopus eksportam. Labas cenas! Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 26142514, 20238990.

Pērk mežus, cirsmas. Tālr. 29100239.

Pērk 'Hereforda' teles. Tālr. 26475720.

"Viljānu SIS" nomā un pērk lauksaimniecības zemi. Sīkāka informācija pa tālr. 26454167, 29440780.

Dažādi

LAFIKO.LV AIZDEVUMI
pensionāriem un strādājošajiem
BALVOS, TAUTAS IELĀ 1
Otrdienās, ceturtdienās,
piektienās
Tālr. 64521873, 26402362.

Gaidām kafejnīcā "Pikniks",
Viljākā, Balvu ielā 2a: ● klājam
galdus, ● gatavojam lidzņemšanai,
● izbraucam pēc pasūtījuma.
Tālr. 29449331, 26110997.

VIGO
Ar 15. augustu sākas vasaras
apavu, apģērbu izpārdošana.
Atlaides 30% - 50%.
Laipni gaidīti Balvos, Brīvības 55

Biškopjiem seminārs
19. augustā 12.00
Balvu muižā, 56 kab.
Tēma "Varru ierobežošana".
Dalis preparātus pret Varru.
Lektors Valters Brusbārdis.
Dalība bezmaksas.

JAUNS PIEVEDUMS!
Veikals "Latbat",
Balvi, Tautas 1.

Plauj zāli ar divu disku
plaujmašīnu.
Tālr. 29165808.

**"Tako akmens" izgatavo
piemineklus, kapa apmales un
dārza skulptūras no vietējā
laukakmens un zviedru granīta.**
**Plašs assortiments,
viszemākās cenas.**
**MUMS IR VISS, LAI ĪSTENOTU
JŪSU IDEJAS!** Tālr. 29388000.
Atrodamies **Balvos, Ezera 35a.**
www.takoakmens.lv

Pievedam smilti, granti,
šķembas. Ierikojam kanalizāciju,
ūdensvadus un remontējam
piebraucamos celiņus.
Tālr. 29105572.

Smilts, grants piegāde.
Tālr. 29433126.

Mainu malku pret veciem dēļiem.
Tālr. 29250955.

Piedāvājam lielu atlīdzību
par informāciju, kas veicinās
Balvos nozagtās rituļu
preses atrašanu.
Konfidencialitāti garantējam.
Tālr. 28667336.

Vēlos īrēt dzīvokli Balvos,
zvanīt pēc plkst. 18.00.
Tālr. 26386996.

Vēlos īrēt 2 vai 3-istabu dzīvokli
Balvos. Tālr. 29487359.

Bruģēšanas pakalpojumi.
Tālr. 27320755.

Apsveikumi

Lai vienmēr Tavām namdurvīm
nelaimei akmens ir priekšā.
Lai visas dienas kā dzintari
spīd Tavu gadu riekšās.

(K. Apškrūma)

Sirsni griezumi māscīcu **Lūciju Salmani** jubilejā! Vēlu Dieva
svētību, veselību, neizsīkstošu enerģiju arī turpmāk katrā dzīves
mirkli.

Anna M.

Sveicu **Ainu Dobrovoļsku**
dzīves jubilejā!

Vienmēr vēlu cienīt to, ko ir vērts cienīt,
aizmirst to, ko nav vērts atcerēties, gūt atelpu
arī steigas brīdi un uzcelt žogu starp sevi un
raizēm. Lai nesteidzīgi ir laimes briži un ātri aizzib
nebaltas dienas.

Krustmāte

Pazudis

Pazudis 3 gadus vecs Kaukāza šķirnes suns Kubulu pagastā. Atradējam
zvanīt pa tālr. 20225324.

Pateicība

Vissirsni gākā pateicība Balvu novada pašvaldības domes priekšsēdētājam
Andrim Kazinovskim, domes deputātam Pēterim Kalniņam, Balvu pagasta
pārvaldes vadītājam Andrim Kerānam par Naudaskalna ūdenskrātuves
sakārtošanas darbu uzsākšanu.

Balvu pagasta Naudaskalna ūdenskrātuves 1969.gada projekta autors
Jānis Baranovs

Piedāvā darbu

SIA "Auto Kruīzs" (bijušais gaļas kombināts), Balvi, Brīvības 7,
aicina darbā auto atlēdznieku ar darba pieredzi.
Tālr. 26607307, 29112111.

Piedāvā darbu šoferiem un strādniekiem maiznicā īrijā.
Tālr. +35873484888, 29294630.

Līdzjūtības

Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij tuvs un dārgs.

(I.Lasmanis)

Izsakām patiesu līdzjūtību **Oļega,**
Sergeja, Edgara, Maksimovu un
Irēnas Bukšas ģimenēm, MĀTI,
VECMAMMU, VECVECMAKKU

Mūžībā pavadot.
Tabori, P. Jermacāns, Ļvovi
Baltinavā

Sāņem, labā zemes māte,
Vienu sīrmu māmulīti,
Apsedz viņu silti, silti
Savām smilšu vilainēm.
Skumju un atvadu brīdi esam kopā
ar **Lūciju, Jāni un Lauru**
Kļaviņiem, MĀMINU, VECMĀMINU
zaudējot.

Nina, Jānis Pazāni

Pārdod

18.augustā Z/S "GRAČUĻI" pārdos
raibus, melnus, brūnus, baltus
jaunputnus (4,5-6 mēn.),
dējējvistas (cena no EUR 2,50)
gailus (arī maina).
Tālr. 29180605; 25272041 (šoferis).

Bērzpili 7.20 - Lazdukalnā 7.35 -
Kapūnē 7.40 - Rugājos 7.50 -

Medņos 8.00 - Naudaskalnā 8.10 -

Balvos 8.20 - Kubulos 8.55 -
Vīksnā 9.10 - Kupravā 9.30 -

Viljākā 9.50 - Žīguros 10.10 -

Borīsovā 10.30 - Semenovā 10.45 -
Šķilbēnos 10.55 - Rekovā 11.00 -

Upītē 11.10 - Baltinavā 11.30 -
Briežuciemā 11.45 -

Egluciemā 12.00 - Vecīlīžā 12.15 -
Tilžā 12.30 - Krišjānos 12.50.

Pārdod malku. Tālr. 29199444.

Pārdod skaldītu malku (krāmēta).
Tālr. 25442582.

Pārdod govi, EUR 350.
Tālr. 25429995.

Pārdod sīvēnus, cūkgāļu.
Tālr. 29174708.

Pārdod sīvēnus. Tālr. 28628241.

Dažādi

Plauj un savāc sienu.
Tālr. 29199444.

Būvgaldnieki sniedz
remonta/celtniecības
pakalpojumus.

Tālr. 25157088, 28630134.

Veic remontu elektroinstrumentiem,
zāgiem, plaujmašīnām un
trimmeriem. Tālr. 28645964.

Vēlos īrēt dzīvokli Balvos,
zvanīt pēc plkst. 18.00.

Tālr. 26386996.

Vēlos īrēt 2 vai 3-istabu dzīvokli
Balvos. Tālr. 29487359.

Bruģēšanas pakalpojumi.
Tālr. 27320755.

Pateicības
vārdi

Vissirsni gākā pateicības vārdi
mācītājam M. Vaickovskim, "Ritums",
"Senda Dz", Mārītei, Sandrai un
visiem labajiem cilvēkiem, kas juta
man līdzi, brāli **Vili Dulbergu** pavadot
mūžībā.

Māsa

ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T.64522126
ZLOGINA, LZINKOVSKA - T.64520962
M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260
A.LOČMELIS - T.64520961
KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126
GRĀMATVEDE S.BĒRZINA - T. 64507019
ŠOFERIS O.GABRANOV斯 - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv
Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
G.LIELMANIS
Iespējots SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 3490

